

GRATIS

Heksenkind

tekenen met

Linde
& Faas
Sophie
Pluim

SCHRIJF
WEDSTRYD

STICH

#8

De GROTE
GRIEZELIGE
KRIEBELBESTJES
QUIZ

DE
NOTENKRAKER
EN DE KERSTSTREKEN
VAN DE MUIZENKONING

COLOFON

STACH - het halfjaarlijkse jeugdboeken-
magazine van Uitgeverij Lemniscaat
Nr. 8, tweede semester 2024

REDACTIEADRES:

Lemniscaat bv.,
Vijverlaan 48,
3062 HL Rotterdam

TELEFOON:

010-2062929

E-MAIL:

stach@lemniscaat.nl

REDACTIE:

Linda Bertens, Hindele Boas, Sebastiaan Brussee,
Jesse Goossens, Anna Jongeneel

VORMGEVING:

Eveline Verburg

ILLUSTRATIE FIGUUR 'STACH' OP OMSLAG:

Dirk van der Maat, uit: *Koning van Katoren*

AAN DIT NUMMER WERKTEN MEE:

De Verhalenjagers, Joep van Ameijden, Morris van Ameijden,
Margaretha van Andel, Marieke ten Berge, Lotte Boele van
Hensbroek, Abel van der Burg, Linde Faas, Sem de Groot, Pieter
Koolwijk, Lucas van Liederke, Foske van Mechelen, Madelief
Meijer, Leon ter Molen, Laurine Naessens, Sem Neele, Jutta
Paarlberg, Sophie Pluim, Fleure Schuil, Lotte Siepel, Marijn Staps,
Noa Verhaar, Eveline Verburg, Cato Vreeburg

WWW.LEMNISCAAT.NL

Hoi!

Labadie, labada, labadonia... Sorry, was ik aan het zingen? Dat komt dan door het interview dat Sem hield met Margaretha van Andel over haar spannende boek *Het addergebroed van Slot Thetinga*, dat gaat over een mysterieuze sekte. Nu zit het liedje in mijn hoofd en krijg ik het er niet meer uit! Misschien is het tijd voor een nieuw liedje: *Lemniedie, Lemnieda, Lemniedonia...*

Nee, jullie zijn hier natuurlijk niet om naar liedjes te luisteren. Jullie willen weten welke nieuwe boeken er zijn. Nou, een heleboel! En jullie willen vast ook weten wie er deze keer prijzen heeft gewonnen. Er zijn heel veel recensies geschreven, boekomslagen gemaakt en eindes voor het afmaakverhaal bedacht.

Pieter Koolwijk kreeg zelfs meer dan vierhonderd ideeën voor zijn kiezen: hij kon bijna de deur niet uit omdat er zoveel verhalen voor zijn deur lagen. Misschien moet iemand daar maar een liedje over schrijven. *Koolwijkie, Koolwijkka, Koolwijkonia...*

Veel leesplezier!

LEMNIE

4	Even voorstellen... De Verhalenjagers	34	Marieke ten Berge maakt <i>Zuid</i>
6	Sem interviewt Margaretha van Andel	36	<i>Mama, ik mis je</i>
8	<i>Het addergebroed van Slot Thetinga</i>	38	Ken je klassiekers: De Heksenkind-trilogie
10	<i>Waaninnige weetjes over wonderlijke wezens</i>	40	Recepten
12	<i>De Notenkraker en de kerststreken van de muizenkoning</i>	42	<i>Maria's kerstverhaal</i>
14	Recensies	44	Tekentips van... Sophie Pluim
16	De tekenplek van... Linde Faas	46	Recensies
18	<i>Baas van de wereld</i>	48	<i>De griezeligste kriebelbeestjes</i>
20	Het Kinderboekenweekgeschenk	50	De grote griezelige kriebelbeestjesquiz
21	Recensies	52	De Verhalenjagers: <i>Atta</i> -collage
22	<i>Kauw van jou</i>	54	De Verhalenjagers: <i>Atta</i> -woordzoeker
24	Omslagenwedstrijd	55	Recensies
26	<i>Operatie Cupido</i>	56	<i>Waar ben je?</i>
28	Werken bij de uitgeverij... verkoop binnendienst	58	Het winnende vervolgverhaal
30	<i>Zuid</i>	60	Prijsvraag: maak het verhaal af van... Marloes Morshuis
32	Uithaalposter	61	Boekzoeker
		62	<i>Dierentaal en plantenpraat</i>

Lemniscaat zie je overal!

Heb jij ook een Lemniscaat gezien?

Stuur je foto dan naar stach@lemniscaat.nl en wie weet zie je jouw Lemniscaat in de volgende editie!

DE VERHALENJAGERS

EVEN VOORSTELLEN...

Wist je dat aan elke editie van *STACH* ook kinderen meewerken? Juniorrecensenten, juniorreporters, juniorinterviewers... Iedereen (10-14 jaar) met een goed idee mag meewerken! Sinds kort is ons leger juniorredacteurs uitgebreid met een fantastische club Rotterdamse kinderen: De Verhalenjagers! We stellen ze graag even aan je voor.

De Verhalenjagers is de enige echte boekenclub van de Bibliotheek Rotterdam, de thuishavenstad van uitgeverij Lemniscaat. De Bibliotheek Rotterdam heeft verschillende vestigingen in wijken door de hele stad, en in elke wijk komen kinderen samen om de nieuwste, interessantste en spannendste jeugdboeken te bespreken.

Zo'n boekenclub is hartstikke gezellig; De Verhalenjagers kletsen over boeken, doen spelletjes en laten zich van hun creatiefste kant zien. Ongemerkt steken ze daar ook nog wat van op: in een boekenclub leer je bijvoorbeeld om je mening te geven over een boek en, niet onbelangrijk, om naar de mening van een ander te luisteren.

Vanaf nu werken De Verhalenjagers aan hun eigen rubriek in *STACH*. Ze krijgen daarin carte blanche en mogen dus helemaal zelf weten wat ze doen met hun pagina's. Voor dit nummer zijn De Verhalenjagers aan de slag gegaan met *Atta* van Jolien Janzing en Linde Faas. *Atta* is Thematitel van de Kinderboekenweek 2024, een mooi (en lekker eigenwijs) boek om mee te starten dus!

Wil je je aansluiten bij De Verhalenjagers van Rotterdam? Schrijf je dan in bij de balie van een Rotterdamse bibliotheekvestiging! Je eigen boekenclub oprichten kan natuurlijk ook. De redactie van *STACH* is dol op nieuwe ideeën en initiatieven van kinderen uit heel Nederland en België. Heb je een goed idee? Laat het ons weten via stach@lemniscaat.nl

Atta

Atta is een eigenwijs meisje. Ze heeft er genoeg van om met de vrouwen en kinderen bessen te verzamelen. Ze wil op jacht! Dus sluipt ze achter de mannen en jongens aan... maar haar avontuur krijgt een andere wending dan ze verwacht als ze oog in oog komt te staan met een mammoet. Op de vlucht raakt Atta de weg kwijt. Ze belandt bij een andere stem. De vrouw die die stam leidt, ontvangt haar warm. Iets té warm zelfs... Zal Atta nog wel naar haar eigen stam terug kunnen?

PREHISTORISCHE MOPPEN

Verhalenjager Tygo zette de leukste prehistorische moppen op een rij!

WAT IS HET TEGENOVERGESTELDE VAN EEN MAMMOET?

EEN MAMMAG

WAAROM ZIJN ALLE DIEREN UIT DE IJSTIJD ZO GROOT?

OMDAT IJSTIJD EEN LANGER WOORD IS DAN NU

WAAROM JAAGT EEN SABELTANDTIGER?

OMDAT ZIJN PROOI HET NIET DOET

WAAROM SMOLT HET IJS?

OMDAT EEN MAMMOET EEN RUF HEeft GELATEN

Meer van De Verhalenjagers? Kijk gauw op p. 52-54!

SEM INTERVIEWT

Margaretha van Andel

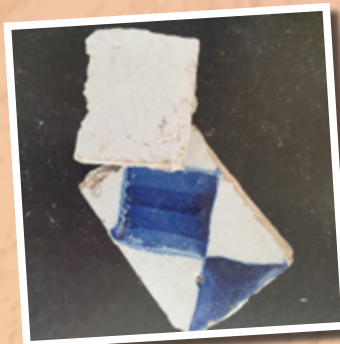
Sem houdt superveel van spannende boeken. Dus toen ze *Het addergebroed van Slot Thetinga* van Margaretha van Andel te pakken kreeg, over een mysterieuze sekte, wilde ze dat meteen lezen! Om Margaretha daarna aan de tand te voelen...

Hoe kwam je op het idee voor het boek?

Jaren geleden bezocht ik het kerkje van het Friese dorp Wiuwert. Met de kelder van die kerk is iets raars aan de hand. Er staan vier kisten met gemummificeerde lichamen van mensen uit de zeventiende of begin achttiende eeuw. Ik verdiepte me erin en ontdekte dat Wiuwert een bijzondere geschiedenis had. Aan het einde van de zeventiende eeuw zat er een streng religieuze sekte, de labadisten, en daar zaten niet alleen volwassenen bij, maar ook veel kinderen. Er gebeurden vreemde dingen. Dat vond ik zo fascinerend dat ik er gewoon een verhaal over móést schrijven.

Wilde je altijd al schrijver worden?

Ik denk dat ik altijd al een schrijver ben geweest, het duurde alleen lang voor ik erachter kwam. Toen ik jong was, schreef ik elke dag: stripverhalen, gedichtjes, dat soort dingen. Laatst kwam ik zelfs op de vliering een schrijftje tegen met zeven

uitgewerkte verhalen. Dat was een verrassing, ik kon me er niets van herinneren.

Stel dat er een tijdmachine bestond. Zou je dan naar Slot Thetinga gaan en wat zou je dan daar doen?

Toen ik aan het boek werkte, heb ik zo vaak en zo vurig gewenst dat ik ernaartoe kon, al was het maar voor een dag. Of een uur. Ik had zo graag gezien hoe het slot eruitzag, het terrein, de mensen. Helaas is het vrij snel na het vertrek van de labadisten afgebroken. Het enige wat bewaard is gebleven, is een getekende plattegrond, gemaakt door een Duitser die bij de sekte zat (een tijdje, later is hij door de broeders weggepest).

Dus ja, ik wil in die tijdmachine en naar het slot! Kan ik gelijk even checken of de blauw-witte tegeltjes die daar zijn opgegraven echt in de keuken zaten. Dat denkt de archeoloog die ze heeft gevonden. Ik heb een paar van die tegelstukken van hem gekregen en toen ik ze voor het eerst vasthield, kreeg ik bijna kippenvel.

Uit het boek wordt duidelijk dat je heel veel onderzoek hebt gedaan. Wat was het grappigste dat je ontdekte toen je dit boek schreef?

Ik heb erg gelachen om de scheldwoorden uit die tijd – daar had ik een lijstje van aangelegd (altijd handig). Zo had je zemelknopers (zeurpieten) en mutsenbreiers (watjes), snotvinken, snaterbaarden, pluimridders en zwatelpotten (klets-kousen). En zo zijn er nog veel meer, het ene woord is nog mooier dan het andere. Zonde dat ze zijn verdwenen. Alleen daarom is het schrijven van een historisch boek al leuk: dan kun je dit soort woorden weer even tot leven wekken.

Ook leuk om te ontdekken was dat het labadie-labada-labadionalied dat we nu nog kennen echt over Jean de Labadie ging. Hij was ooit vermomd als boer uit Zwitserland gevlucht (daar was hij, zoals op zoveel plekken, in de problemen geraakt). Kun je nagaan hoe oud sommige liedjes zijn.

En verder zijn de kookboeken uit die tijd geweldig. Je komt er van alles in tegen, van Spaanse hutspot tot het braden van leeuweriken en merels (brr). Varkenskop was ook een delicatessen. Zelfs in dat soort boeken speelde religie een rol. Dan staat er bijvoorbeeld dat je best mag 'slempen of slampampen', zolang je dat maar in Gods naam doet.

In de zeventiende eeuw werden er massa's boeken geschreven en ook daarover ontdekte ik iets grappigs: dat veel van die boeken waren bedoeld om iemand anders af te kraken. En dat dan degene die werd afgekraakt ook weer een boek schreef om terug te bijten. Boeken waren echt de social media van toen!

Wie vond je het leukste personage om te bedenken? (Ik vond Isaac het leukst.)

Ik vind Isaac ook het leukst! Maar ik heb hem niet bedacht, Isaac Bausaert bestond echt en dat hij af en toe naar Leeuwarden ontsnapte, is een feit. Ik vond het heerlijk om over Isaac te schrijven. Vaak voelde het alsof hij mijn toetsenbord overnam (iets wat fictieve personages trouwens ook regelmatig doen...). Stel je voor dat iemand hem toen had verteld dat hij in 2024 een hoofdrol zou spelen in een jeugdboek. Dat had hij vast geweldig gevonden.

Waarom moet iedereen *Het addergebroed van Slot Thetinga* lezen? (Ik vind zelf: omdat het een super-spannend boek is!)

O, wat een vraag... Niemand móét het lezen natuurlijk, dat mag iedereen zelf weten. Maar als je van een spannend, op feiten gebaseerd verhaal houdt over een mysterieuze sekte in een vreemd, duister slot, dan zou ik het echt lezen.

Ben je al met een nieuw boek bezig en zo ja, waar gaat dat over?

Jazeker! Het is een boek waar ik al een tijdje mee bezig ben, samen met illustrator Marieke Nelissen. We hebben eerder samen een boek over bomen gemaakt (*Verhalen van de Fladdertak*) en dit gaat over water.

Ik ben heel benieuwd! Je bent ook vertaler. Vind je schrijven of vertalen leuker?

Schrijven vind ik heerlijk, omdat je dan in een andere wereld kunt verdwijnen. Een wereld die een hele tijd helemaal van jou is en waarin je rondloopt en beschrijft wat je ziet en hoort en proeft en ruikt en voelt. Als ik begin te schrijven, heb ik nooit een vastomlijnd plan – ik laat het verhaal en de personages min of meer hun gang gaan. Zo wordt het schrijven echt een avontuur.

Vertalen is ook fijn om te doen. Omdat je de tekst van zo'n boek zo diep in je op moet nemen, is het alsof je een kijkje mag nemen in het hoofd van een andere schrijver. Heel leuk en ik leer er een hoop van.

Een van de mooiste boeken die ik heb vertaald (vind ik zelf) is *Mijn hart was een boom* van Michael Morpurgo (de schrijver van *War Horse*). Het is een boek met gedichten en verhalen, en er staat ook in hoe je *conkers* (een spel met kastanjes) moet spelen, en hoe je je tegenstander kunt verslaan met een kampioenskastanje. Alleen daarom zou je het al moeten (toch moeten...) lezen.

Heb je nog een boekentip?

Die gaf ik je net al een beetje... En verder... Niets...

Grapje. *Niets* is de titel van een boek van de Deense auteur Janne Teller, dat me helemaal omverblies. Het werd in 2010 in het Nederlands vertaald. Ik heb het laatst opnieuw gelezen en het maakte weer evenveel indruk. Het verhaal gaat over een jongen die in een pruimenboom zit. Hij wil er niet meer uit omdat hij het leven zinloos vindt en zijn klasgenoten bedenken een plan om hem weer beneden te krijgen. Het is een heftig verhaal. Niet geschikt voor mutsenbreiers...

Dank je wel, die ga ik zeker opzoeken. Succes met je volgende boek!

Sla gauw de pagina om voor een voorproefje

Het addergebroed van Slot Thetinga

Hij is kansloos. Jean weet het. Hij wist het al toen hij de twee jongens zag naderen over het smalle akkerpad. Ze zijn groot en sterk en een stuk ouder dan hij.

Op zijn minst een jaar of zestien, zeventien, daar kan hij nooit

tegenop. Even overweegt hij zich om te

draaien en terug te rennen, maar daar ziet hij meteen weer van af. Het heeft geen zin. Ze zijn te dichtbij.

Had hij maar naar Pieter geluisterd. De timmerman had hem nog zo gewaarschuwd. 'Ga niet over het saterpad. Neem de dreef, daar zijn altijd mensen, dan durven ze niet.'

Met 'ze' had Pieter de jongens van het dorp bedoeld, de groep die het op hen had voorzien, die hen bedreigde en te pakken nam als de kans zich voordeed. Het was altijd opletten geblazen als je moest helpen op het land of om wat voor reden dan ook aan de andere kant van de grachten en hekken moest zijn, dat wist iedereen.

Niet dat Pieter zelf iets te vrezen had: de timmerman was groot en beresterk. Maar voor de kinderen was het een ander verhaal.

En het je weet wel... Dat had te maken met de verhalen die de ronde deden over het lange, rechte pad dat dwars door de akkers liep. Het saterpad, zoals Pieter het fluisterend noemde. Want Pieter kende Wiuwert op zijn duimpje en wist alles van de dwaallichten, duivels en geesten die in de omgeving van het dorp rondhingen.

Toch had Jean het saterpad gekozen, juist omdat er op de andere route altijd mensen op de been waren. Boerenkarren, marskramers, misschien zelfs wel een koets met nieuwelingen op weg naar het slot.

Het grote Slot Thetinga, waar hij zelf ook al zo'n tweeënhalve jaar woonde en dat door de dorpingen het 'labadistenklooster' werd genoemd. Zelf zagen de bewoners het niet als een klooster. Die noemden het gewoon 'het Huys'.

Ook op het terrein van Thetinga waren altijd mensen. Broeders en zusters met scherpe ogen die alles zagen, en gespitste oren die alles hoorden. Zelfs de dingen die je alleen maar dacht. Zo leek het tenminste vaak.

En daarom had hij de afslag naar de akkers genomen: even geen oren, even geen ogen. Een grote fout, beseft hij nu.

Hij klemt zijn hand wat steviger om de stok die hij bij zich heeft. Het is zijn enige wapen.

'Sjoch 's wat we daar hebben.' De jongens staan voor hem en maken zich breed, zodat hij niet kan passeren. Ze hebben versleten, talloze malen gerepareerde, wollen jassen aan, kort en strak, net zoals het jasje dat hij zelf draagt. Het enige verschil is dat die van hen blauw zijn en niet zwart. Vrijwel al Jeans kleren zijn zwart en grijs. Het zijn de kleuren van het Huys.

De langste van de twee, die de woorden heeft uitgesproken, grijnst hem toe. Een grijns vol grauwe, brokkelige tanden.

'Laat me erlangs.' Jean hoort zijn stem overslaan. Hij werpt een blik op de loodgrijze hemel. Bescherm me, barmhartige God, bescherm me...

'Eerst dokken,' zegt de jongen. 'Vanaf nu is dit een tolweg. In elk geval voor achterlijke boskluwe zoals jij.'

Boskluwe. Jean kent het woord. Bosleeuwen. Zo worden de labadisten hier genoemd, omdat ze onder het bladerdak van Thetinga wonen. Op het slot zelf of in een van de houten barakken die tussen de bomen staan. De eerste keer dat hij ze zag, had hij gedacht dat ze voor schapen of geiten waren bedoeld.

Gelukkig maken de bomen veel goed. Het voelt echt alsof hij in een bos woont. Er lopen slingerpaadjes en als het hard vriest, sprokkelen sommige bewoners er hout en stoken stiekem een vuurtje. Want ook een bosleeuw zit weleens te klappertanden in zijn kamer als de vuurkorf nooit wordt gevuld. Zelfs niet in deze winter, die al in november zijn ijzige klauwen uitsloeg.

Toen Jean de bijnaam voor het eerst hoorde, had hij erom gelachen. Diep vanbinnen had hij het best leuk gevonden een leeuw te zijn. Er waren ergere dingen. Maar nu klinkt het woord lelijk en dreigend.

'Ik heb geen geld,' zegt hij.

'Een duit,' zegt de jongen. Hij trekt zijn groezelige, rode muts van zijn hoofd, draait hem om en steekt hem naar hem uit. Zijn maat grijnst zijn gebroken tanden opnieuw bloot. 'Eén? Voor hem is het twee. Ze hebben jild zat daar met al die rijke juffers, dat weet iedereen.' Hij buigt zich voorover en zijn weeë adem slaat in Jeans gezicht. 'Hier met dat geld, en anders...'

Jean deinst achteruit. Het volgende moment raakt de vuist van de jongen hem vol in het gezicht. Er kraakt iets en een felle pijn trekt door zijn neus en voorhoofd. 'Nee,' schreeuwt hij, 'niet...' Voor hij zijn zin kan afmaken, trapt de ander hem met zoveel kracht in zijn buik dat hij wankelt en valt. Zijn hoofd bonkt hard tegen de bevroren grond en de stok schiet uit zijn hand. Het is alsof het nacht wordt. Zijn oren suizen en fluiten. Door het geruis heen hoort hij de jongens joelen en brullen, een harde klomp raakt zijn zij. Hij kreunt en probeert weg te rollen.

Plotseling klinkt er een derde stem. Kortaf en gebiedend. 'Laat hem met rust! Wegwezen, jullie.' Gevolgd door geschreeuw, het geluid van klappen en een hoge gil. 'Het gedrocht heeft een mes! Een mes!'

Jean probeert zijn ogen te openen, maar dat lukt niet. Ze zitten ineens dichtgekleefd.

Rennende voetstappen nu. Voetstappen die zich snel verwijderen.

'Hé, sta op.' Iemand pakt hem bij zijn schouders en schudt hem heen en weer.

'Ik...' kraakt hij, terwijl hij een vruchteloze poging doet overeind te komen. Verder dan half zittend komt hij niet. Alle kracht lijkt uit zijn benen te zijn weggevoerd en zijn ogen krijgt hij met geen mogelijkheid open.

'Wacht, ik help je.' Er wordt een stevige arm om zijn rug gelegd. Een hand grijpt de zijne. 'Een, twee, nú!'

Het lukt, hij staat op zijn voeten. Maar daar is ook alles mee gezegd. Zijn lichaam zwaait alle kanten op, net als die keer toen hij onverdund bier had gedronken.

De arm ligt nog steeds om zijn rug.

'Ik heb je vast. Kom. Lopen.'

'Ik zie niks. Ik zie helemaal niks meer.' Jean huilt bijna. Het is alsof zijn mond vol ijzergruis zit.

'Ze hebben je ogen dichtgetimmerd, dat gaat wel over. Vooruit, lopen. Ik leid je.'

'De stok...'

'Welke...? O, wacht, deze zeker.'

Zijn helper laat hem los. Een tel later is de arm er weer. 'Opschieten nu. Ze komen terug en dan zijn ze met meer dan twee. Dat wacht ik liever niet af.'

Jean huivert en probeert zijn zwakke benen in beweging te krijgen. Strompelend loopt hij verder, terwijl de onbekende jongen hem ondersteunt en aanmoedigt. Hij herkent zijn stem niet, die hoog is en helder, maar het moet iemand van het Huys zijn.

'Het gaat goed,' klinkt het naast hem. 'Het is niet zo ver meer. Waar was je naar op weg?'

Uit:

Het addergebroed van Slot Thetinga
Margaretha van Anandel
€ 15,99 | 280 pag.

Reuzennachtzwaluw

Spookvogel die denkt dat hij een boom is

De Noordelijke reuzennachtzwaluw is een vreemde vogel. Hij jaagt 's nachts, heeft reusachtige ogen en klinkt als een spook. Hij is bruin, grijs en gebroken wit gevlekt, waardoor hij fantastisch gecamoufleerd is. Zo lijkt hij precies op een boom die kan vliegen!

Wetenswaardig

Latijnse naam: *Nyctibius jamaicensis*
 Komt voor in: Midden-Amerika
 Habitat: tropische bossen
 Grootte: tot 44 cm hoog
 Levensduur: onbekend
 Voedsel: insecten en kleine vogels
 Vijanden: apen en roofvogels
 Wonderlijk: lijkt op een boomtak

Als de vogel zijn ogen opent, zie je hoe groot en geel ze zijn.

De kuikens zijn wit en pluizig en zoemen als ze honger hebben.

Reuzennachtzwaluwen zitten vaak stokstijf stil op de punt van een afgebroken tak. Dat kunnen ze uren volhouden.

Uit:
 Waanzinnige weetjes over wonderlijke wezens
 Fiona Fogg
 Vertaald door Margot Reesink
 € 15,99 | 56 pag.
 Verschijnt in oktober

De reuzennachtzwaluw slaapt overdag en zoekt 's nachts voedsel.

Als hij doodstil op een tak zit, kunnen vijanden én prooien hem niet zien.

Zelfs de jongen vallen niet op in de boom.

Met zijn ogen dicht merkt de vogel toch dat er iets beweegt.

Zodra de prooi dichtbij is, vliegt de reuzennachtzwaluw op en plukt hem uit de lucht.

Weer op zijn tak moet hij opletten of er geen hongerige aap in de buurt is.

ONVERWAGTE STREKEN

Uit de nevel kwam iemand tevoorschijn... de Notenkraker! Hij was nog steeds van hout, maar hij liep als een echt mens – met zwaaiende armen en buigende knieën. Zijn glanzende gouden knopen en gepoetste laarzen glommen in het licht van de kerstboomkaarsjes en zijn roodfluwelen jasje zag er prachtig uit.

Hij grijnsde de grote lach die ze eerder op het feest hadden gezien, en nu zwaaide hij er ook nog bij. 'HALLO!' riep hij.

Clara en Fritz konden hem alleen maar met open mond aankijken. Toen tilden ze heel langzaam een hand op en zwaaiden terug.

'Ik hoopte al dat jullie zouden komen – en ja hoor: daar zijn jullie!' babbelde de Notenkraker opgewonden. 'Ik ben Walter en dit is... eh...' Hij wees naar de zwaan, die achter hem aan waggelde. 'Ik weet eigenlijk niet hoe ze heet. Zullen we haar Eendje noemen? Eendje is toch een goede naam voor een zwaan? Hoe dan ook, ik ben blij dat jullie er zijn!'

Achter hem kwam de zwaan dichterbij. Ze honkte, strekte haar vleugels nogal hooghartig uit en begon kruimeltjes van de vloer te pikken.

Clara en Fritz waren nog steeds sprakeloos.

Even vroeg Clara zich af of ze haar hoofd had gestoten. Ze haalde diep adem en vermande zich.

'Ik... Ik ben Clara en dit is mijn broertje, Fritz,' stotterde ze. 'Aangenaam kennis te maken, maar... eh... kunt u ons vertellen wat er gebeurt? Dromen we of is dit echt?'

Naast haar kneep Fritz zichzelf hard in zijn arm. 'Au!' zei hij en hij knikte. Als hij droomde zou dat geen pijn doen.

'Dit is absoluut echt,' zei Walter. 'Jullie zijn gewoon gekrompen, dat is alles!'

Clara was er niet zeker van of dat nou zo gewoon was, maar voordat ze meer kon vragen, sprong Walter op alsof hij zich iets herinnerde.

'Tindelende toverballen!' riep hij uit. 'Sta ik hier te kletsen alsof ik niks belangrijks te doen heb!'

Hij klopte op zijn jasje en Clara zag een bobbel in de stof, alsof er iets onder het rode fluweel verborgen zat. Wat het ook was, Walter leek opgelucht dat het er zat.

'Waar moet ik het verbergen?' mompelde hij.

Hij tilde een hoek van het zware vloerkleed op en keek eronder.

Fritz kwam ook kijken.

'Nee, dat ligt te veel voor de hand...' zei Walter tegen zichzelf. 'Dat is geen goede verstoppplaats.'

'Wat wilt u verstoppen?' vroeg Fritz.

Walter gaf geen antwoord, maar keek onderzoekend door de kamer.

Clara en Fritz keken elkaar aan toen Walter mompelend begon rond te lopen.

'Ik maakte me BEHOORLIJK zorgen toen meneer Drosselmeyer ons hier achterliet,' bromde hij. 'Maar misschien was het een goede zet. Er zijn hier genoeg verstoppelkken!'

Hij maakt een weids gebaar door de kamer. Clara en Fritz volgden zijn blik en namen voor het eerst hun omgeving in zich op vanuit hun nieuwe perspectief.

De woonkamer was echt enorm! De meubels waren reusachtig en het tapijt strekte zich uit zo ver ze konden zien. Het pluizige oppervlak golfde als een korenveld in de koude wind die door de schoorsteen waaide. De lege haard achter hen leek een grote, griezelige ingang van een diepe, donkere grot.

'Maar wat is de VEILIGSTE plek?' Walter praatte maar door. 'Ik kan de Suikerboonfee toch niet teleurstellen? Niet op kerstavond!'

Hij stopte even en keek naar Clara en Fritz, alsof hij hoopte dat zij hem gerust konden stellen. Maar ze hadden geen idee waar hij het over had.

'Gaat het wel?' vroeg Clara.

'Ja hoor!' zei Walter vrolijk, maar onder die vrolijkheid hoorde ze iets beven van bezorgdheid. Toen zuchtte hij. 'Nou, eigenlijk niet.'

De franje op de schouders van zijn uniform werd slap.

'Kunnen jullie me helpen?' zei hij. 'Ik moet dit verstoppen – nog maar een paar uur.' Hij reikte onder zijn jas en haalde een kleine gouden sleutel tevoorschijn. 'Het is heel belangrijk.'

De sleutel glinsterde in het licht van de kaarsjes en de lucht eromheen bruiste en fonkelde.

Een toversleutel? dacht Clara. Deze nacht werd steeds vreemder.

'Ik MOET hem beschermen,' ging Walter door. 'Ik moet een SUPERveilige plek vinden...'

Clara wilde net vragen waar de sleutel voor was toen de vloer van de woonkamer plotse-ling begon te beven. Eerst zacht en toen echt heel hevig.

Toen klonk er gekrijs.

PIEPEND gekrijs.

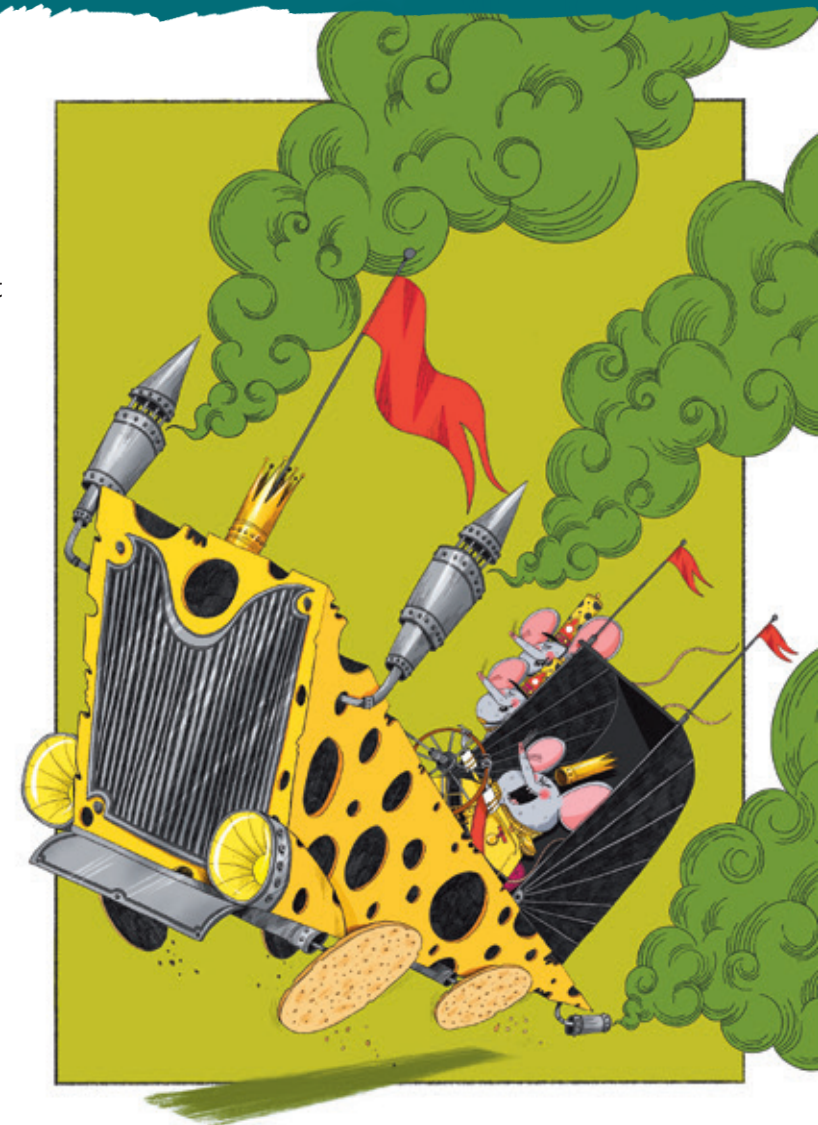
'O nee!' riep Walter. 'Hij heeft me gevonden!'

Hij verborg de sleutel weer onder zijn jas en keek om zich heen waar hij zichzelf kon verstoppen.

'Wie heeft je gevonden?' riep Clara.

'Wat gebeurt er?' riep Fritz tegelijkertijd.

Ze kregen geen antwoord, want op dat moment raasde er door een gat in de muur een auto de kamer in die helemaal van kaas was gemaakt. De wielen (die uit crackers bestonden) ratelden luid en uit de uitlaat dampte een stinkende, groene kaaswalm.

In de kaaswagen zaten drie muizen in uniform. Degene achter het stuur droeg parmantig een kroontje op zijn kop en hij lachte uitbundig.

Het was een afschuwelijke 'MOEHAHAHAHA!'-lach.

Clara en Fritz snakten naar adem.

'Het is de Muisenkoning!' riep Walter in paniek. 'Ren voor je leven!'

Uit:

De notenkraker en de kerststroken van de Muisenkoning
Alex T. Smith
vertaald door Johanna Rijnbergen
€ 18,99 | 176 pag.
verschijnt in oktober

Recensies

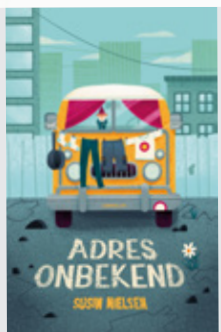

JOEP over **Het onwaarschijnlijke verhaal van Baskerville Hall**

ALI STANDISH
€ 18,99 | 326 pag.

Het onwaarschijnlijke verhaal van Baskerville Hall gaat over Arthur Doyle. Arthur is dolblij als hij een uitnodiging krijgt voor een geheime school voor buitengewoon slimme kinderen, genaamd Baskerville Hall. Dit is een kostschool. Op deze bijzondere school maakt hij al snel vrienden met de slimme Jimmie en de dappere Irene. Als hij een uitnodiging krijgt voor het geheime genootschap de Klaver, krijgt hij drie testten. Tijdens die testten merkt hij al snel dat er iets niet pluis is. Als hij op onderzoek gaat, ontdekt hij nog veel grotere geheimen. Hij moet een beslissing nemen... Gaat hij voor macht of kennis?

Ik vind Baskerville Hall een erg spannend verhaal waar veel geheimzinnige dingen in gebeuren. Arthur is dapper en superslim. Hij heeft een heel oplettend oog. Ook is hij erg loyaal aan zijn vrienden. Ik zou best vrienden met hem willen zijn! Verder heeft Arthur Conan Doyle echt bestaan. Je kunt hem kennen van de serie boeken over Sherlock Holmes. Die heeft hij dus geschreven. Ik vind het echt heel tof dat Baskerville Hall een serie is, want ik kan niet wachten om meer avonturen over Arthur en zijn vrienden te lezen!

SEM over **Adres onbekend**

SUSIN NIELSEN
€ 15,99 | 300 pag.

Ik was op zoek naar een leuk boek toen ik dit boek tegenkwam. De voorkant sprak mij meteen aan, omdat het een erg kleurrijke en duidelijke voorkant is. Toen ik de achterkant had gelezen dacht ik dat dit een spannend avontuur ging worden. Of dat zo is, lees je in deze recensie.

Eigenlijk begint dit boek aan het einde van het verhaal. Felix en zijn moeder Astrid zijn op een dan nog onbekende manier op het politiebureau beland. Zijn moeder en hij worden apart ondervraagd. De moeder van Felix is een bijzondere vrouw, ze is een geboren leugenaar en verdraait de waarheid als dat haar beter uitkomt. Felix is heel slecht in liegen en besluit de politieagent de waarheid en niks anders dan de waarheid te vertellen. Eigenlijk begint het verhaal hier en kom je erachter wat Felix allemaal heeft meegemaakt. Je leest hoe ze hun huis kwijttraken en in een Westfalia (een soort busje) terecht zijn gekomen. Je ziet dit busje op de voorkant van het boek. Eigenlijk is Felix dus dakloos. Dit komt doordat zijn moeder zichzelf telkens weer in de nesten werkt en ze daarom vaak moeten verhuizen.

Felix heeft eigenlijk geen vrienden maar dan ontmoet hij Dylan, een jongen die hij kent van vroeger. Ze worden meteen weer vrienden en trekken het hele boek samen met elkaar op. Terwijl hij op school zit, heeft hij elke dag te maken met de nadelen van arm zijn en het in een busje wonen. Uiteindelijk wordt hij ook nog verliefd en doet hij mee aan een spelshow die zijn leven weleens zou kunnen veranderen. Maar hoe dat zit, lees je in het boek.

Wat ik het mooiste aan dit verhaal vond, was dat Felix altijd optimistisch blijft terwijl hij dakloos is en een bijzondere moeder heeft. Ik raad dit boek ten zeerste aan omdat het erg spannend en ontroerend is. Het is erg mooi geschreven en niet alleen geschikt voor kinderen om te lezen.

FOSKE over **Toverslag**

ELLE MCNICOLL
€ 15,99 | 260 pag.

Denk je weleens na over hoe het zou zijn als er magische wezens zouden leven op de wereld? Mij lijkt het wel cool: stel je voor, je buurvrouw is een wensfee en je leraar een megagrote octopus, haha! Maar aan de andere kant, je hebt ook nog vampiers, cyclopen, driekoppige honden... om een lang verhaal kort te maken: best gevaarlijk, toch?

Als Ramya's opa sterft, laat hij haar een boek na met de boodschap om een betrouwbaar verslag te schrijven over magische wezens. Want zijn ze wel echt allemaal gevaarlijk? Ramya kan door de Schijn kijken: dat is wat magische wezens gebruiken om een mens te lijken. Samen met haar neef Marley, die dat niet kan, gaat ze op onderzoek, alhoewel haar tantes daar eigenlijk op tegen zijn. En volgens haar opa moet ze ook nog eens uitkijken voor de Sirenen, wezens die alle mensen in de macht kunnen nemen...

Toverslag is een veelzijdig en spannend boek over familie en magie. Ik had eerst wat moeite om Ramya te begrijpen, omdat ze een beetje snauwerig was. Maar toen het avontuur eenmaal van start was, lukte het toch wel om me in Ramya te verplaatsen. Sterker nog, ik begon een klein beetje te houden van dit moedige, een beetje brutale meisje. Ik vind het heel knap hoe alles op het eind op zijn plaats valt, maar daar ga ik nu niets meer over zeggen. Dan moet je het maar lezen...

FLEURE over **Het Pungelhuis**

ANNET HUIZING
€ 15,99 | 192 pag.

Ik heb het boek Het Pungelhuis gelezen, dat is geschreven door Annet Huizing. Zij won met dit boek in 2022 de Thea Beckmanprijs.

Het Pungelhuis gaat over de botersmokkel, in de jaren 50 en 60. Ole komt steeds meer te weten over zijn vaders verleden. En over zijn opa, maar wel pas als die is overleden. Het Pungelhuis gaat over de botersmokkel, in de jaren 50 en 60. Ole komt steeds meer te weten over zijn vaders verleden. Er zit niets anders op: Ole moet verhuizen naar het Brabantse dorpje Orpel, vlak bij de Belgische grens. Daar staat namelijk het huis dat ze van zijn opa hebben geërfd. Op zijn nieuwe school ontmoet hij Anastazia, een meisje uit Polen. Door haar gezelligheid vergeet hij zijn verlangen naar Utrecht en zijn moeder, die voor 100 dagen naar Tibet gaat, voor de 'ontspanning'. Samen ontdekken ze steeds meer, in en rond het huis waar Ole tijdelijk woont.

Ik wilde vooral doorlezen toen ik het boek las, omdat je samen met Ole steeds meer geheimen ontdekt uit het verleden en je steeds meer wilt weten. Het verband tussen het verleden en nu wordt steeds duidelijker. Het is knap dat Annet Huizing zoveel verschillende dingen samen heeft gebracht in het verhaal: spannende maar ook grappige, ontroerende en onverwachte stukjes. Het verhaal is zelf bedacht, maar er staan ook feitjes in. Achter in het boek heeft ze nog meer informatie over de botersmokkel geschreven en vertelt ze ook wat wel en niet zelf bedacht is. Dat vind ik leuk, want nu weet ik bijvoorbeeld ook dat sommige dingen in het boek waargebeurd zijn.

Klaar voor een spannend en meeslepend boek met grappige stukjes? Veel leesplezier!

DE TEKENPLEK VAN... *Linde Faas*

Als jij illustrator zou zijn, waar zou je dan het best kunnen tekenen? Zou je een groot atelier hebben met veel licht en overal papier, verf en schetsen, of schilder je het liefst op een zolderkamer aan je bureau? Om te ontdekken waar onze illustratoren het liefst aan hun boeken werken, leggen we die vraag aan hen voor. En vandaag trekken we helemaal naar Noorwegen!

Hoi Linde! Wat fijn dat we op bezoek mogen komen. Waar zijn we hier precies?

Dit is mijn tekenplek in onze cabin in het noorden van Noorwegen. Het is een heel bijzondere en magische plek, verscholen in een oud bos in de bergen.

Je komt uit Nederland. Hoe ben je in Noorwegen terechtgekomen?

Als kind fantaseerde ik altijd al over besneeuwde bergen en eindeloze bossen en toen ik in 2009 voor het eerst naar het noorden van Scandinavië reisde, ontdekte ik dat die wereld waar ik vroeger van droomde echt bestond! Het

voelde als thuiskomen op een plek waar ik nog nooit was geweest, een heel bijzonder gevoel. Mijn man is mariene bioloog en kon tijdens zijn studie regelmatig onderzoek doen in Noord-Noorwegen. Elk jaar reisden we vanuit Nederland naar Noorwegen om een aantal weken in het noorden door te brengen. Hij om onderzoek te doen en ik om me te laten inspireren door de prachtige wilde natuur. Toen mijn man een PhD-positie aangeboden kreeg aan de universiteit van Tromsø (in Noord-Noorwegen), besloten we om echt naar Noorwegen te verhuizen en sindsdien wonen we hier!

Wat is het fijnste aan jouw tekenplek?

Het geweldige uitzicht. Vanuit mijn raam kijk ik naar het bos, de bergen en een gigantisch groot meer, dat in de winter helemaal dichtvriest. Ik voel me enorm bevoorrecht om op zo'n inspirerende plek te kunnen werken.

Heb je nog een bepaald ritueel voor je begint met tekenen?

Ik maak altijd eerst een grote pot jasmijnthee voordat ik begin met tekenen. In de winter steek ik vaak ook een kaarsje aan.

Zijn er ook andere plekken waar je tekent?

Jazeker! Ik teken heel graag buiten in de natuur. En hier in Noord-Noorwegen zijn er eindeloos veel prachtige plekken te vinden. Ik zit regelmatig ergens bij een fjord of meer te schetsen of te schilderen. Het liefst bij een vuurtje.

Waarom moet een goede tekenplek voor jou voldoen?

Voor mij is het meest belangrijk dat het een plek is waar ik me thuisvoel en me geïnspireerd voel. Dat kan thuis zijn in of in een atelier, maar ook ergens op een mooie inspirerende plek in de natuur.

Wat een waanzinnige plek, Linde. Dank je wel dat we langs mochten komen - we willen eigenlijk niet meer weg!

‘Wat wil je later worden?’ vroeg Mila.

Ivo keek om zich heen. Een stukje verderop stond een zwerver in een winkelwagentje te rommelen. Een zwerver? Wilde hij dat worden? De vrijheid sprak hem wel aan. Dan had niemand iets over hem te zeggen. Nooit meer strafwerk, of zijn mond houden. Alleen had hij weinig zin om op straat te leven en zijn eten uit een vuilnisbak te moeten halen. Nee, dan was hij liever een rijke bankdirecteur of de baas van de politie.

Zijn oog viel op een aanplakbiljet met daarop een keurige man die zijn armen over elkaar had en met één voet op de wereldbol leunde.

En ineens wist Ivo het.

‘Ik wil later worden...’ Hij zette zijn handen in zijn zij, duwde zijn borst vooruit en riep: ‘Baas van de wereld!’

‘Ja?’ zei een zware mannenstem plotseling achter hem. ‘Wat is er?’

Ivo’s hart miste een slag. Hij draaide zich om en stapte direct naar achteren toen hij de zwerver zag staan. De man had lang, vettig, grijs haar, een smerige baard en kleren vol gaten. Zijn paarse jas hing open omdat alle knopen eraf waren.

‘Eh... wat?’ was alles wat Ivo wist uit te brengen.

‘Je riep me toch?’ zei de man.

‘Ik?’ Ivo keek naar Mila, die haar schouders ophaalde.

‘Ja,’ zei de man op serieuze toon. ‘Ik dacht tenminste dat ik je “Baas van de wereld” hoorde roepen.’

‘Dat klopt,’ zei Ivo.

‘Precies.’ De man knikte. ‘En die baas van de wereld, dat ben ik.’

Ivo wist niet wat hij moest zeggen en dat gebeurde niet vaak. De baas van de wereld? Deze smerige zwerver? Natuurlijk was dat niet waar, maar waarom zei die kerel het dan? Omdat hij gek was? Dan konden ze maar beter uit zijn buurt blijven.

‘Sorry,’ zei Ivo. ‘Ik had het niet over u.’ Hij stak zijn hand op en zwaaide – ‘Tot ziens!’ – in de hoop dat de zwerver weer iets anders ging doen.

Even leek het daarop, toen hij terugzwaaide, maar daarna draaide hij zich langzaam naar Mila.

Ivo kreeg er de kriebels van. Wat moest die vent van haar? ‘We moeten weg,’ zei Ivo snel. ‘Ga je mee, Mila?’

‘Wat een haast,’ zei de zwerver. ‘Zijn jullie soms tijdrenners? Nooit tijd. Altijd op weg naar de volgende bestemming.’

‘Tijd...’ Ivo knipperde met zijn ogen. ‘Tijdrenners?’

‘Ja.’ De man keek hem verwachtingsvol aan. ‘Waarom zouden jullie anders alweer weg moeten?’

‘Ik mag van mijn moeder niet met vreemde mannen praten,’ zei Ivo zonder na te denken. De woorden rolden gewoon uit zijn mond.

‘Vreemd?’ De man hield zijn hoofd schuin. ‘Ik?’ ‘Ja,’ zei Ivo. ‘Behoorlijk vreemd. U scoort zeker een acht. Dat zou ik zo op uw rapport invullen bij vreemd zijn. Misschien zelfs een negen.’

De man wreef door zijn smerige baard. ‘Ik denk dat ik weet wat het probleem is. Ik zie er nog niet uit als de baas van de wereld. Let op.’ Zonder op hun reactie te wachten draaide hij zich om, liep naar het winkelwagentje en begon tussen de vuilniszakken te rommelen. Af en toe deed hij iets aan of op, maar net zo vaak zette hij het ook weer af.

Ivo twijfelde. Hij bleef het liefst ver uit de buurt van gevaarlijke gekken. Maar was deze man echt gevaarlijk? Of was hij alleen maar een grappige gek?

‘Wat vind jij?’ fluisterde Ivo naar Mila. ‘Weglopen of blijven staan?’

Mila hield haar blik op de zwerver gericht. Of eigenlijk op het karretje waar hij in stond te rommelen. Alsof daar iets heel interessants te zien was. Ivo kende haar goed genoeg om te weten dat geen antwoord ook een antwoord was. Ze bleven dus staan.

De zwerver knoopte een vuilniszak dicht, zette hem terug in het winkelwagentje en draaide zich weer om. ‘En?’ vroeg hij op serieuze toon. ‘Zie ik er nu uit als de baas van de wereld?’ Op zijn gezicht prijkte een duikbril met snorkel, zijn oren zaten weggestopt achter een koptelefoon gemaakt van lege blikjes en op zijn rug hing een rugzak. Uit de rugzak stak een hengel met aan het uiteinde een broodje dat een paar meter voor zijn gezicht bungelde.

Ivo kon alleen maar staren. Hij had zoveel vragen dat zijn hoofd ervan overstroomde. Wat moest hij hier nu op zeggen? Hoe langer hij naar de man

keek, hoe meer hem opviel. Zoals de ketting met de wekker die om zijn nek hing, of het feit dat hij voetbalschoenen aanhad.

‘Waar is dat broodje voor?’ vroeg Ivo toen maar. Hij moest toch iets zeggen?

‘Voor de snelheid natuurlijk,’ antwoordde de zwerver. ‘Ik heb nooit tijd om te eten, dus als ik dat broodje ruik, ga ik erachteraan!’

‘Wat zit erop?’ vroeg Ivo. Hij flapte het er zomaar uit. Een korte gedachte die per ongeluk de weg naar zijn mond had gevonden.

‘Spek.’

‘Oké.’ Ivo kon zichzelf wel voor zijn kop slaan dat hij zo’n stomme vraag had gesteld. De volgende moest beter zijn. ‘En die duikbril?’

‘Tegen de vliegen en insecten. Anders krijg ik die allemaal in mijn ogen als ik met mijn karretje rondvlieg. De snorkel is voor als ik heel hard ga. Anders kan ik niet ademen.’

Ivo moest moeite doen om zijn lachen in te houden. ‘Vliegen?’

‘Ja,’ zei de man. ‘En andere insecten.’

‘Nee, nee.’ Ivo wapperde met zijn hand. ‘Dat bedoel ik niet. Vliegen met dat karretje?’ Hij wees naar het wagentje vol met rommel. ‘Vliegen?’ herhaalde hij op ongelovige toon.

‘Ja, nu lijkt het nergens op.’ De zwerver pakte de sleutel waarmee je normaal gesproken een winkelwagentje aan een ander karretje vastzet. Het metalen ding bungelde aan een ketting. ‘Maar als je deze in dit slot duwt,’ hij tikte op het gedeelte waar je geld in moest stoppen, ‘dan kun je ermee vliegen.’

‘Is onmogelijk,’ zei Ivo meteen. Hij had het al zo vaak geprobeerd. Iedere keer als hij zich stond te vervelen in de supermarkt terwijl zijn moeder op zoek was naar de boodschappen. ‘De ketting is te kort.’

‘Past wel.’ De man grijnsde. ‘En dan kun je vliegen.’

‘En wat is dat?’ vroeg Mila ineens. Ze keek niet naar de zwerver, maar langs hem naar zijn winkelwagentje. Haar vinger wees richting een bruin, langwerpige pakket dat tussen de vuilniszakken lag.

‘Wat?’ De man zette zijn duikbril af en keek Mila verbaasd aan. ‘Wat weet jij...’ Hij stapte naar het karretje, pakte het bruine pakket eruit en drukte het tegen zijn lichaam. ‘Waarom wil je dat weten?’

‘Je verplaatste het net,’ zei Mila kalm. ‘Heel voorzichtig, alsof het je kindje was.’

De zwerver glimlachte. ‘Scherp gezien.’ Zachtjes legde hij het pakket terug tussen de vuilniszakken.

‘Wat zit erin?’ Ivo knalde bijna uit elkaar van nieuwsgierigheid.

‘Kan ik niet zeggen,’ antwoordde de man. Hij keek om zich heen en fluisterde zacht: ‘Ik heb het nodig om de wereld te redden.’

Uit:

Baas van de wereld
Pieter Koolwijk & Linde Faas
€ 15,99 | 160 pag.

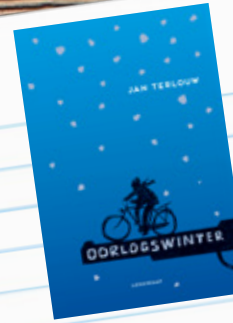
Spring in je winkelwagentje en race naar de boekhandel!
Als je tussen 2 en 13 oktober naar de boekwinkel gaat, krijg je bij aankoop van € 13,50 aan kinderboeken *Schatpakkers* gratis: het Kinderboekenweekgeschenk van Pieter Koolwijk en Linde Faas.

Ooo...
Schat!

Recensies

LUCAS over
Oorlogswinter
JAN TERLOUW
€ 14,99 | 172 pag.

Ik vond het boek een zeer goed boek. Omdat het eerst en vooral snel leest, heel spannend is, veel onverwachte wendingen heeft - en ook omdat het genre oorlog is en dat interesseert mij heel erg. Ik maak soms achter een hoofdstuk voorspellingen en bij dit boek was ik altijd verkeerd: dat is ook een van de hoofdredenen waarom om het boek snel las. Het personage dat mij het meeste aansprak was de protagonist: Michiel. Hij is heel behulpzaam omdat hij Jack verzorgd heeft, maar hij ging ook heel discreet met de zaak om en dat siert hem ook. Toen hij te horen kreeg dat het eigenlijk de schuld was van Jack en Dirk dat zijn vader doodging reageerde hij niet agressief, maar bleef hij heel kalm en daarom is hij mijn favoriete personage. De laatste reden waarom Michiel mijn favoriete personage was, is omdat hij oom Ben heeft kunnen ontmaskeren als verrader. De antagonist was oom Ben en hij was mijn minst favoriete personage, omdat hij Michiel verraden had. Het nevenpersonage Jack is ook een van mijn favorieten omdat hij zo lang in een donker hol heeft kunnen overleven.

MORRIS over **Licht**
JENNIFER N.R. SMITH
€ 16,99 | 40 pag.

Ik las *Licht*, een heel mooi boek over bioluminescentie. Wat? Bio-lu-mi-ne-scentie. Oh! Wat is dat? Dat is de lichtstraling die wordt veroorzaakt door chemische reacties in bepaalde dieren, schimmels en bacteriën. Hierdoor geven ze licht. Het komt in verschillende vormen voor, zowel in planten als dieren. Van vuurvliegjes tot diepzeehengelvissen.

Ze geven licht om zich te kunnen verdedigen, prooien te vangen, te praten met elkaar, zich te camoufleren of om een partner aan te trekken. Je kunt bioluminescentie ook in de zee zien. Bijvoorbeeld zeevonk. In het donker geeft het water dan blauw of groen licht. Dat zou ik heel graag een keer in het echt willen zien!

Ik vind dit echt een heel leuk en interessant boek, omdat er heel veel weetjes instaan die ik nog niet wist. Wist je bijvoorbeeld dat een glimworm geen worm is en een vuurvliegje geen vlieg? Het zijn eigenlijk insecten uit de keverfamilie! Dat wist ik nog niet. Jij wel? Ik heb ook gelezen dat sommige dieren licht geven dat mensenogen niet kunnen zien. Daar zijn ze achter gekomen door met een uv-lamp op dieren te schijnen. Het vogelbekdier geeft groenblauw licht onder zo'n lamp. Wetenschappers denken dat hij dat gebruikt voor camouflage of om andere vogelbekdieren te kunnen herkennen. Ik wist al wel dat het een speciaal dier was, maar dat hij ook nog licht kon geven wist ik niet!

Er staan soms best moeilijke woorden in het boek. Maar die worden uitgelegd, waardoor je het toch goed kan begrijpen.

Licht is echt een supercool boek vol weetjes en erg mooie plaatjes en kleuren. Ik zou het zeker gaan lezen als je leergierig bent en veel van de natuur houdt!

Kauw van jou

‘Zit jij op de Klimopschool?’ Thilo likt langs de rand van het hoorntje, neemt dan weer een hap.

‘Zat,’ zeg ik. ‘Ik ga na de vakantie naar de brugklas.’

‘De brugklas...’ Thilo’s ogen rollen haast uit zijn kassen van bewondering. ‘Zo gaaf!’ zegt hij.

Ik schiet in de lach. ‘Nou, vooral spannend,’ zeg ik.

Thilo knikt begrijpend. ‘Ik begin na de zomer op de Klimop. Ook megaspansend. We wonen hier pas net, mijn vader en ik.’ Thilo kijkt me geheimzinnig aan. ‘Maar dat komt vast dik in orde. Je moet weten: je praat nu met een astronaut.’

Even denk ik dat hij een grapje maakt, maar Thilo kijkt bloedserieus en wacht op mijn reactie. ‘Astronaut,’ herhaal ik.

‘Ja joh,’ zegt hij. Zijn blik dwaalt door de hal, ijs druipt langs zijn vingers. ‘Je weet wel: astronaut, in een spaceshuttle, en dan aftellen. *Ten, nine, eight, seven – ignition – six...*’ Thilo doet het geluid van een raket na.

Ik grinnik.

Thilo haalt zijn schouders op en kijkt mij aan. ‘Je gelooft me niet hè,’ zegt hij. Een plensbui van giechels en sproeten danst op zijn neus. ‘Nou, ik zweer het je. Wacht maar af...’

‘Ik geloof je!’ zeg ik snel.

‘Trouwens, je moet zo echt even meekomen. Ik heb iets grandioos ontdekt, hier beneden.’ Geheimzinnig buigt hij zich naar mij toe en fluistert: ‘Ik heb iets waan-zin-nigs gevonden, iets supergeheims!’

*

We staan in de kelder van de flat, aan het eind van de donkere gang met bergingen. Een dun streepje licht valt door het bovenraam waar dikke tralies voor zitten. Wat doe ik hier? Hoe kon ik

zo stom zijn? Ik had beter moeten nadenken toen Thilo vroeg of ik mee wilde komen, zijn geheim wilde zien. Niks weet ik van hem. Helemaal niks.

Thilo woelt met zijn hand in zijn zak. ‘Heb- bes,’ zegt hij en hij houdt een dik stuk ijzerdraad omhoog. ‘Hier lukte het de vorige keer ook mee.’ Hij steekt de punt van zijn zakmes in het slot, en poert met de ijzerdraad ernaast. ‘Nog heel even geduld.’

Mijn hart klopt zowat uit mijn borstkas en onder mijn oksels wordt het nat. Langzaam schroeit het hittebeest mijn ruggengraat. Sinds het ongeluk woont het onder de band van mijn broek. Niet echt natuurlijk, maar zo voelt het. Tergend langzaam kruipt het naar boven om me in mijn nek te bijten. ‘Had je maar niet mee moeten gaan, nu kun je niet meer terug,’ fluistert het in mijn oor.

‘Yes!’ roept Thilo door de gang. Zijn stem kaatst tegen de muren. Thilo zwaait de deur open. Hij stapt de donkere ruimte in en slaat op het lichtknopje. Even flikkert de tl-buis, dan schiet het licht aan. ‘Moet je kijken, Pim! Dit is echt te gek!’

Ik kijk niet. Ik schuif wat heen en weer, wrijf mijn rug tegen de ruwe stenen. Het helpt niet. Het hittebeest heeft me te pakken en is niet van plan los te laten. Mijn keel kraakt en de haartjes op mijn armen staan recht overeind. Als ik dit had geweten...

Thilo heeft niks in de gaten. ‘Moet je kijken!’ Hij draait zich om naar mij. Ongeduldig wipt Thilo van de ene op de andere voet. ‘Moet. Je. Kijken!’

Ik sta nog steeds tegen de muur geleund, pulk met mijn nagels aan het velletje van mijn duim. Ik wil hier helemaal niet zijn. Ik zou hier nooit meer zijn. Ik ging alleen maar een ijsje kopen en dan snel terug naar mijn kamer, maar dat kan ik

natuurlijk niet zeggen. Niet zonder dat hij allerlei vragen gaat stellen. Niet zonder uitleg.

‘Je kijkt niet eens, Pim.’ Ongedurig knipt Thilo zijn vingers voor mijn neus. ‘Kijk dan!’

Ik schrik op. Voorzichtig kijk ik opzij, de ruimte in. Daar staat het bureau van opa met het kurken blad, de vrieskist die ik mee naar binnen sjouwde met de jongens, de planken vol potten met dieren op sterk water, verzamelingen veren en eierschalen, botjes gevonden langs de weg.

‘Vind je het niet supergaaf? Ik ben natuurlijk wel wat gewend als astronaut, maar dit...’ Thilo schuift de stoel naar achteren om te gaan zitten. Mijn lijf schreeuwt: *niet doen, niet op deze stoel, het is niet jouw stoel!* maar er komt geen geluid uit mijn keel. Met een grijns ploft Thilo op de fluwelen zitting. ‘Heerlijk,’ zucht hij.

Hij pakt de eerste map van de stapel. Op de kaft staat een skelet met daaronder *CORVUS* getypt. Dat betekent ‘raaf’. Huug kreeg de map voor zijn tiende verjaardag van Jim, zijn beste vriend. Toen is het begonnen, die bottengekte van hem. Alles wilde hij erover weten. Overal zocht hij naar kaalgepikte skeletten: langs de kant van de weg, achter de supermarkt. Verse dierenlijkjes zette hij stiekem in een emmer water met azijn in onze berging om de resten vlees los te weken. Tot het zo erg stonk dat papa het dreigde weg te gooien. Dan viste Huug de botten uit het zuur en poetste ze in de keuken met een schuursponsje schoon. Botten wilde hij hebben en botten zou hij krijgen. Op een dag vond hij dit hok. Helemaal leeg stond het, en niemand wist ervan. Hij bouwde zijn eigen lab, ik weet het nog precies. En toen opa’s bureau naar het stort moest, sleepte hij het stiekem hiernaartoe. Huug liet het me allemaal zien. Het was ons geheim.

‘Het is een soort onderzoeksruimte. Een laboratorium,’ zegt Thilo. ‘Moet je kijken Pim, die nerd noteerde echt alles.’ Thilo bladert in de map.

‘Huug was geen nerd,’ mompel ik.

Over zijn schouder kijk ik mee in de map. Natuurlijk herken ik het handschrift van mijn broer onmiddellijk: de vette H waar Huug zo trots op was, de punten op de i die hij in streepjes zette. Dit is zijn logboek. Vanaf het allereerste begin. Hier schreef hij dagelijks zijn vondsten in op.

Ik schraap mijn keel. ‘Interessant zeg.’

Kennelijk is Thilo tevreden met mijn antwoord, want hij pakt alweer een volgende map, bladert wat, laat zijn vingers over de letters glijden. ‘Moet je kijken wat een precies werkje: woensdag, 13 september: roodborstje, tussen haakjes: *Erithacus rubecula*. Dat is Latijn, Pim, Latijn! Hoe wéét iemand dat?’

‘Wikipedia,’ zeg ik zonder erbij na te denken. Het rolt zo uit mijn mond, nog voor ik er erg in heb. Ik schrik ervan.

Maar Thilo heeft niks in de gaten. Onverstoorbaar leest hij verder. ‘Gevonden: onder struik naast afvalbakken flat vier. En dan bij bijzonderheden: bekje opengesperd, plastic dopje achter in keel, waarschijnlijke doodsoorzaak: verstikking.’ Met gevoel voor drama slaat Thilo de map dicht. ‘Dit is toch waanzinnig! Waan-zin-nig!’ Hij slaat op zijn knieën en ratelt maar door.

Ik luister niet meer. Mijn ogen glijden naar de vrieskist in de hoek. Ik weet precies wat daarin ligt. Precies. Tot in het kleinste detail. Nog even en Thilo zal opstaan en naar de vriezer lopen, het ding opentrekken. En Kauw zien liggen. Ik moet iets verzinnen, snel...

Uit:

Kauw van jou

Kris Terwindt

€ 14,99 | 172 pag.

verschijnt in september

WINNAARS GROTE BOEKOMSLAG WEDSTRIJD

In het vorige nummer van *STACH* las je hoe je kon meedoen aan de Grote Boekomslagenwedstrijd. Jullie gingen massaal aan de slag met kleurpotloden, verf, stift en knutselspullen! Lemnie, aan jou de eer om de winnaars bekend te maken... Tromgeroffel...

Alice Morin

Stella van den Broek

Lowie Couck!

Alice maakte een cover voor *Vuurtorenbeer* van Mathilde Stein en Piet Grobler. Stella ging met *Quotum* van Marloes Morshuis aan de slag. En Lowie bedacht een nieuw omslag voor *Pluk en Pluis*, een ander boek van Mathilde Stein!

HET JURYRAPPORT

De vormgevers van Lemniscaat - Marc, Leon en Eef - hebben wel uren vergaderd. Zoveel goede inzendingen, zoveel deelnemers die allemaal op hun eigen manier heel creatief zijn, zie daar maar eens een keuze uit te maken! Natuurlijk hadden ze alle drie wel speciale aandachtspunten. Leon lette op de originaliteit, Marc keek of het ontwerp meer verbeeldde dan alleen de boektitel en voor Eef was het vooral belangrijk of die er nieuwsgierig naar werd.

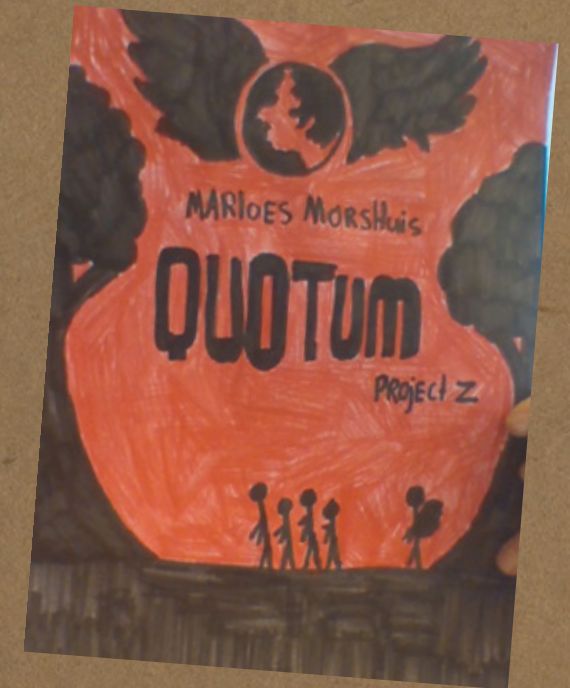

Winnaar: Alice

De jury: 'Wat we mooi aan deze cover vinden, is de compositie (hoe de verschillende elementen samenhangen). Die vormt een mooi geheel. Aan de ene kant lijkt het eiland van Vuurtorenbeer een heel veilige en rustige plek te zijn, maar door de bliksem aan de zijkant wordt het toch heel spannend. De spanning komt ook door de tegenstelling tussen de donkere en lichte kleuren. Het is een omslag met heel veel kleur, en boeken met meer kleur pak je sneller op in de boekhandel of bibliotheek. Een leuke toevoeging is dat de titel gestempeld lijkt.'

Winnaar: Stella

De jury: 'Stella geeft een mooie draai aan de originele cover met gave nieuwe elementen. Het is heel moeilijk om met maar twee kleuren iets spannends neer te zetten en dat heeft ze geweldig gedaan! Er is goed nagedacht over de plaats van de titel en de ruimte die daarvoor nodig is. De titel is echt onderdeel van het ontwerp, in plaats van iets dat er ook nog op moet. Het beeld geeft goed de dreigende sfeer van het boek weer en maakt nieuwsgierig.'

Winnaar: Lowie

De jury: 'Deze cover is heel origineel en creatief. Het is een heel spannend omslag, misschien wel spannender dan het echte omslag, door Sis de kat die op de cavia's loert. De cavia's lijken zelfs van het papier te springen. Daardoor word je nieuwsgierig naar het boek. Ook zie je dat Lowie dit met veel humor en plezier heeft gemaakt. En er staat zelfs een Lemniscaatje op de voorkant!'

Operatie Cupido

Charlie

Sorry, lieve lezers, ik neem even het woord over van Deesje. Jullie denken nu natuurlijk dat dit Deesjes boek is, een boek over het verdrietige verhaal van de scheiding van haar ouders. Dat klopt. Maar... het is óók het boek van Charlie. Dat ben ik (de bff van Deesje). Eigenlijk heet ik Charlotte, maar niemand noemt mij zo (Charlie past beter bij me).

Schrijven is een hobby van ons samen. Eerst gingen we *Roel en het raadsel van de Radboudstraat* schrijven, en mijn moeder hielp ons. Ik moet toegeven dat Deesje het meeste heeft geschreven. Ik heb de meeste tekeningen erbij gemaakt.

Roel en het raadsel van de Radboudstraat wordt een heel leuk boek (met übercoole tekeningen), maar toen gingen Deesjes ouders scheiden. Die hele Roel en zijn raadsel leken daardoor ineens stukken minder boeiend.

Op mijn kamer (die ik deel met mijn vijf jaar oudere zus Bibi) zaten Deesje en ik te praten over gescheiden ouders (Deesje vindt het heel erg) en over het raadsel van Roel dat even niet zo boeide en dat soort dingen. Opeens ging Bibi zich met ons gesprek bemoeien, zoals zo vaak.

'Weet je wat jullie moeten doen?' vroeg Bibi, en zoals gewoonlijk gaf ze zelf het antwoord zonder dat van ons af te wachten. 'Jullie moeten samen een boek gaan schrijven over gescheiden ouders en dat aan mama's uitgeverij geven. Het wordt een bestseller, zeker weten.'

'Over gescheiden ouders zijn al duizend boeken geschreven,' zei ik, eigenlijk vooral om te laten merken dat ik niet ieder idee van mijn zus sowieso fantastisch vind omdat ze toevallig ouder en wijzer en slimmer is. Maar ik had ook gelijk: ik had al best veel boeken gelezen over kinderen met gescheiden ouders.

'Alleen...' zei Bibi (want ze wist het toch beter). '... er is nog nooit een boek over gescheiden ouders verschenen dat is geschreven door... een kind. En al helemaal niet een boek dat is geschreven door twee kinderen.'

Toen wist ik even niet wat ik moest zeggen. Heel irritant. Ook Deesje zei niets. Waarschijnlijk deed ze hetzelfde als ik: bedenken of ze ooit een boek had gelezen dat door een kind was geschreven. En vaststellen dat ze niet één boek kende dat was geschreven door een kind. (Behalve *Roel en het raadsel van de Radboudstraat*, maar dat is nog niet af.) Terwijl Deesje net als ik heel veel boeken heeft gelezen. Raar eigenlijk. Kinderen schrijven toch ook geen boeken voor volwassenen?

Deesje en ik keken elkaar aan en lazen in elkaars ogen wat we vervolgens tegelijk hardop zeiden: 'Ja, dat gaan we doen!'

Deesje

Samen schrijven doen we net als bij Roel door de hoofdstukken te verdelen, zo veel mogelijk om en om, als een estafetteverhaal. Als een van ons weer een hoofdstuk heeft geschreven, leest de ander het en schrijft het volgende hoofdstuk, enzovoorts.

Alexandra hebben we alleen verteld dat we zijn gestopt met Roel. Dit boek is ons Geheim.

We hebben afgesproken dat we vanaf nu onze naam boven de hoofdstukken zetten. Nu ben ik - Deesje - dus weer aan het woord.

Hopelijk duurde het tussenhoofdstuk van Charlie niet te lang en ben je nog steeds - of weer - aan het lezen. Ik ga snel terug naar waar ik gebleven ben.

Mijn vader liep helemaal mee tot het klaslokaal. De laatste keer dat hij dat deed, zat ik nog in groep 3. Meestal ga ik gewoon in m'n eentje naar school. Als hij voor de gezelligheid toch met me meeloopt, nemen we afscheid op de hoek voor het schoolplein.

Terwijl ik mijn jas aan de kapstok in de gang hing, liep papa het klaslokaal in om met juf Sarah te smoezen. Door het gangraam heen zag ik dat ze haar suiker-spinroze soepjurk droeg en dat Robin al op zijn plek zat en met Marijn aan het schaken was. Ze zijn vreselijk goed in schaken. Daar ben ik best jaloers op.

Papa en de juf kwamen naar me toe. Juf Sarah keek naar me alsof ze me heel zielig vond. 'Wat hoor ik nou van je vader? Ontzettend verdrietig. Je zult wel geschrokken zijn.'

Ik knikte maar wat en keek naar mijn schoenen. 'Als je vandaag afgeleid bent, of als je moet huilen of zo, dat geeft helemaal niets, meid.'

Ik wist nog steeds niets te zeggen en staarde naar de juf.

'Hé, Deesje!' hoorde ik Charlie achter me roepen.

Met een ruk draaide ik me om en holde naar Charlie toe. 'Moet je nou horen. Dit ga je niet geloven. Mijn ouders gaan scheiden.'

Charlie trok haar wenkbrouwen hoog op. 'Hè?! Hoe kan dat nou? Ze hebben nooit ruzie!'

'Dat is misschien juist wel het probleem,' zei ik geheimzinnig.

'Hè? Hoe bedoel je?'

Dat had ze nou niet moeten vragen, want ik wist het ook niet. Ik hoopte juist dat Charlie het begreep en het me kon uitleggen. Dat mama ook nog eens verliefd was op Hugo durfde ik niet te zeggen, want misschien wist papa dat niet. Als hij het zou horen omdat ik het tegen Charlie zei, zou dat heel erg zijn. Dommig staarde ik mijn bff aan.

Gelukkig wist Charlie wel wat te zeggen. Haar gezicht klaarde op, alsof ze net goed nieuws had gekregen: 'Hé, dan hebben we allebei gescheiden ouders. Gezellig.'

Zo had ik het nog niet bekeken. Charlie vond het helemaal niet erg dat haar ouders waren gescheiden. Ze herinnerde zich niet eens dat ze nog samen waren, ze was drie toen Alexandra en Jelle uit elkaar gingen, Bibi acht. Inmiddels was Jelle met Hester, die een stuk jonger is dan Jelle. Alexandra was al heel lang met Gijs. Zij hadden samen nog een zontje gekregen, Joris, die dus het halfbroertje van Charlie en Bibi is. Hij is zes jaar jonger dan Charlie.

Jelle zie ik alleen op de verjaardag van Charlie. Als ik hem zie, kan ik me niet voorstellen dat Alexandra en hij vroeger bij elkaar hoorden, ook al lijken Bibi en Charlie op allebei hun ouders. Dat Alexandra en Jelle ooit getrouwd waren, vind ik heel raar. Maar bij mama en papa kan ik me juist niet voorstellen dat ze níét bij elkaar zijn. Papa had gezegd dat het nog goed kon komen, dat die hele scheiding niet zou doorgaan. Precies, het ging vast niet door. Die verliefdheid van mama ging vast over. Ik was toch ook niet meer verliefd op Stef (kleuterschool), Noa (groep 3 en 4), Luca (groep 5 tot halverwege groep 6) en weer Stef (een paar maanden in groep 7)? Verliefdheid gaat voorbij. Maar papa en mama horen voor altijd bij elkaar.

Uit:
Operatie Cupido
 Jorine Lamsma
 € 14,99 | 240 pag.
 verschijnt in oktober

WERKEN BIJ DE UITGEVERIJ... verkoop binnendienst

Een boek maak je bij Lemniscaat niet alleen. Van redacteurs die het schrijven begeleiden tot vertegenwoordigers die ervoor zorgen dat de boeken in de boekhandel te koop zijn: achter de schrijvers en illustratoren staat een heel team. In dat team hebben alle mensen hun eigen taak. Maar wat doen ze nou precies? Vandaag spreken we Marijn van de afdeling verkoop.

Hoi Marijn! Jij werkt samen met Kirsten en Barbara - die we voor STACH #6 interviewden - op de afdeling verkoop. Zij zijn de vertegenwoordigers die naar de boekhandel toe gaan, jij werkt op de uitgeverij op de binnendienst. Wat houdt dat eigenlijk in?

Op de binnendienst ben ik bezig met alles wat er 'achter de schermen' te maken heeft met verkoop. Van voorbereidingen treffen om te zorgen dat alle boekverkopers weten dat onze nieuwe boeken eraan komen tot het in de gaten houden van de voorraden. Ook het invoeren van

bestellingen die binnenkomen, het beantwoorden van mailtjes en het opnemen van de telefoon behoren tot mijn werkzaamheden. Verder zorg ik dat onze vertegenwoordigers - twee in Nederland en twee in België - boeken en bestellijsten krijgen waarmee ze op pad kunnen. Ik help hen met vragen die zij van klanten krijgen, stuur boekverkopers leesexemplaren toe en heb regelmatig contact met onze auteurs en illustratoren, die graag willen weten of hun boeken nog wel gekocht worden.

Wat vind je het leukst om te doen?

Bijna elke dag werk ik op kantoor samen met de allerleukste collega's die er maar te vinden zijn. Maar waar ik ook heel blij van word, is dat ik twee keer per jaar mee mag naar de inkoopbeurs. Dat is de plek waar boekverkopers onze nieuwe boeken komen inkopen. Dan spreek ik de boekverkopers die vol enthousiasme onze boeken lezen en verkopen... iets wat ik echt niet zou willen missen, het is een mooie afwisseling van mijn dagelijkse werk vanachter mijn bureau.

En wat vind je het minst leuk om te doen?

We krijgen weleens vragen van klanten of we kunnen zien waarom een bestelling niet is afgeleverd of berichten over waarom volgens hen een rekening niet juist is. Daar duik ik dan in en ga dat uitzoeken. Dat kost vaak best veel tijd en enig puzzelwerk. Ook moeten er met regelmaat controles worden uitgevoerd: dat is even doorbikkelen en best wel saai!

Hoe ziet een gemiddelde werkdag eruit?

's Morgens als ik de uitgeverij binnenstap, begin ik altijd met een goed kopje sterke koffie. Ondertussen gaat de computer aan en zeg ik Jacqueline gedag in de kelder - zij is vaak als eerste, heel vroeg, aanwezig. Eenmaal achter mijn bureau check ik dan in ons computersysteem welke boeken er de dag daarvoor allemaal zijn verkocht en of we van alle titels nog voldoende voorraad hebben. Is dat laatste niet zo, dan ga ik naar onze uitgever en overleg of een boek moet worden bijgedrukt. Dan ga ik mijn mails lezen en begint mijn dag pas echt en gaat het ene werkje over in het andere: het invoeren van bestellingen, de telefoon aannemen en mensen te woord staan, overleg met collega's, de deur opendoen voor de chauffeur die met nieuwe boeken voor de deur staat... Kortom: mijn dagen zijn goed gevuld en elke dag anders!

Welk boek heeft een bijzonder plekje in je hart?

Voordat ik bij Lemniscaat kwam, heb ik jarenlang bij een boekhandel in Bergen op Zoom gewerkt. Daar las ik veel kinderboeken en ik adviseerde de klanten erover. Daarnaast bezocht ik tijdens de Kinderboekenweek scholen, vertelde over de boeken en las natuurlijk altijd een stukje voor. Een van mijn favoriete boeken was toen - en nu nog steeds - het boek *Gaten* van Louis Sachar. Als daarvan

het eerste hoofdstuk was voorgelezen, wilden de kinderen meer: nog een hoofdstuk. Vaak konden die kinderen dan na school in een boekenstandje boeken kopen en dan was dit altijd een van de toppers van die dag! Nog steeds lees ik het boek met regelmaat, over de hoofdpersoon Stanley Yelnats die eindeloos kuilen moet graven op een 'strafkamp'... Is hij nou voor het ongeluk geboren of toch niet?

Wat zou je kinderen aanraden die later ook bij een uitgeverij willen werken?

Doe wat je het liefste doet, maar lees vooral veel boeken zodat je goed beslagen ten ijs bij een uitgeverij binnenstapt. Dat geldt ook als je solliciteert voor een andere functie dan medewerker verkoop binnendienst. ;-) Het allerbelangrijkste is dat je met plezier en enthousiasme aan het werk gaat, dat je doet waar jij blij van wordt. Je moet er toch niet aan denken om met tegenzin naar je werk te gaan?!

AH, DÁÁR IS-IE! Hoor jij hem ook? Mijn Weddell-pup maakt zijn eigen, unieke geluid. **WETENSCHAPPERS** noemen het zelfs zang, omdat telkens hetzelfde stukje erin terugkeert. Net als een couplet in een liedje. Elke familie heeft zo zijn eigen melodietjes.

maar wel andere manieren om warm te blijven. Zoals rillen, heel veel rillen. En zijn zwemspieren gebruiken. Bovendien heeft hij een speciaal babyvachtje: lanugo. Wist je dat jullie mensenbaby's dat soms ook hebben? Trouwens, dat spek komt snel genoeg. Mijn melk is zo vet als boter. Over een

EIGENLIJK IS HET WATER (-2 graden) mijn echte thuis. Alleen om te baren kom ik boven. Ik zwem tot wel 5 kilometer onder het ijs. Met mijn scherpe gebogen snijtanden en bek met extra grote scharnieren bijt ik een **ADEMGAT**. Ik leef zolang ik tanden heb. Gelukkig is er hier maar weinig competitie of gevaar.

Weddellzeehond

MIJN PUP ligt waar hij net geboren is. Als enige zeehond baar ik mijn kinderen op het ijs. Ijs dat aan het vasteland vastzit, als het even kan, want daar krijgt geen **ZEELUIPAARD** of orka ons te pakken. Ken je orka's? **LEVENS-GEVAARLIJKE** dieren! Vooral als ik me in het los drijvende pakijs waag. Ze hebben een speciale jachttechniek: de orka-familie zwemt als één en creëert met hun staarten een drukgolf onder een stuk ijs waar ik op lig te soezen. En hop, ik glijd zo het water in! Natuurlijk zou ik er snel vandoor kunnen zwemmen, maar de orka's hebben nóg een truc: ze blazen waterbubbels om me in de war te brengen. En dan... hap.

week is mijn pup al twee keer zo zwaar, pakweg een volwassen **MENSENVROUW**. Bij ons Weddells is het geen *survival of the fittest*, maar *survival of the fattest*, haha.

MAAR WAT ER BIJ mijn pup aankomt, gaat er bij mij rap af. Nou ja, straks duik ik weer de zee in. Op mijn beste dagen eet ik wel **50 KILO VIS**. Het liefst Antarctische ijskabeljauw of tandvis. Die leven heel diep, dus ik duik tot wel 600 meter en dat bijna anderhalf uur lang. Om dat te kunnen heb ik extra grote longen, en extra veel bloed waarin meer zuurstof wordt vervoerd dan bij even grote landzoogdieren. Mijn hartslag wordt lager hoe dieper ik duik, en mijn stofwisseling stopt zelfs eventjes helemaal.

MAAR MIJN PUP ligt veilig. Koud is het hier wel, zo dicht bij het Antarctische vasteland. Zelfs in de lente. Wij leven het zuidelijkst van alle zeehondensoorten. Mijn pup heeft nog geen **BRUIN SPEK**,

SOORT zoogdieren > roofdieren > zeehonden > *Leptonychotes weddellii*
WAAR pakijs en landijs Antarctica, Zuid-Georgia en de Zuidelijke Sandwicheilanden
LENGTE 2,5-3,3 m
VLEUGELSPANWIJDTE 75-95 cm
GEWICHT 400-600 kg, vrouwtje iets zwaarder
LEEFTIJD 25 jaar
AANTAL 200.000 - 1.000.000
BESCHERMINGSSTATUS niet bedreigd

OK NIET MEER van mensen. Ach, we werken heus mee met wetenschappers die ons willen wegen. Kalm en volgzaam, noemen ze ons. We slapen of rollen op één zij met een flipper omhoog in een 'groet'. Kortom, we negeren hen zoveel als mogelijk. **KAPITEIN SIR JAMES WEDDELL**, onze zogenaamde ontdekker en onze naamgever, was me er wel eentje. Avontuurlijke poolvaarder, volgens mensen. Brute jager, vinden wij. Want Weddellvet was vroeger goud waard.

Uit:
Zuid

Marieke ten Berge
& Eva Moraal

€ 19,99 | 80 pag.
verschijnt in januari 2025

MARIEKE TEN BERGE MAAKT ZUID

Marieke ten Berge heeft het afgelopen jaar hard gewerkt aan de lino'snedes voor Zuid. De Sebastiaan, die je misschien van de social media van Lemniscaat kent, was benieuwd hoe ze dat doet en ging bij haar op bezoek om het te filmen. Het filmpje is pas in januari te zien, maar hier krijg je al een voorproefje!

OP NAAR MIJN
ATELIER!

KOM BINNEN!

GOED DE VERF
OVER DE ROLLER
VERDELEN.

IK ROL OVER
ALLES DAT ZWART
MOET ZIJN.

HET PAPIER
MOET IK HEEL
PRECIES OP DE
LINO LEGGEN.

PERSEN MAAR!

EERST EVEN SNEL
DE SNAVELS DOEN.

MIJN SCHORT
OM EN IK KAN
BEGINNEN!

ZO'N SPANNEND
MOMENT DIT.

DIT WORDT
ECHT HEEL
MOOI!

IK HEB VEEL
ONDERZOEK
GEDAAN.

EN EEN HEEL BOEK
VOLGESCHETST.

IK MAAK
GENOEG
AFDRUKKEN,
ZODAT IK KAN
KIEZEN.

NATUURLIJK
NOG EVEN
SCHOONMAKEN.

VOOR IK
KAN BEGINNEN,
MOETEN DE
GUTSEN EERST
SCHERP ZIJN.

DAT GUTSEN IS
EEN HEEL PRECIES
WERKJE, WANT WEG
IS WEG.

EVEN SNEL
KIJKEN HOE HET
BIJ DE ANDERE
PRINTS STAAT.

Wil je de film ook zien? Abonneer je op ons YouTube kanaal en klik het belletje ook aan. Dan krijg je een melding als-ie online staat! Er zijn ook al andere minidoc's te zien, bijvoorbeeld over Pieter Koolwijk en Sophie Pluim.

Uit:
Mama, ik mis je
Mireille Geus & Evy Van Guyse
€ 15,99 | 48 pag.
verschijnt in oktober

Contact

Vanaf schoolkamp mochten we allemaal halverwege onze telefoon even terug om naar huis te bellen.

Onze telefoon had de rest van het schoolkamp ook vrij.

Iedereen belde, ik ook, ik belde natuurlijk naar jou en je nam op.

'Dit is de voicemail van.'
Ik zei 'hallo' na de piep.

En net als iedereen was ik blij om je stem even te horen.

De Heksenkind trilogie

Monica Furlong

Leana en Juniper leefden in de zevende eeuw, in het koninkrijk Dalriada, dat nu deel uitmaakt van Schotland, op het eiland dat we Mull noemen. Ze spraken Gaelisch, een Keltische taal, wat betekent dat Engels een vreemde taal voor hen was; Juniper, die uit Cornwall kwam, sprak ook nog het Gaelisch zoals het in Cornwall werd gesproken. Dalriada was pas tweehonderd jaar voor het verhaal begint bekeerd tot het christendom. Maar er waren nog steeds mensen die een ander geloof hadden. En sommigen van hen, zoals Juniper, waren heksen...

Het was de gewoonte in het dorp om bij de doden te waken. Die avond gingen mijn tante en ik dus plichtsgetrouw naast het lichaam van de dode zitten. Ze zag er nu zo anders uit dat ik helemaal niet het gevoel had dat het mijn grootmoeder was. Haar haar was gekamd en ze hadden haar een grijze jurk aangedaan die ik kende, maar het was de uitdrukking op haar gezicht die zo helemaal anders was. Na wat wel een eeuwigheid leek, glipte Colman de kamer binnen en ging ook zitten waken. Het was onbeschrijflijk saai om daar alleen maar te zitten. Ik huilde nogal veel. Niet om mijn grootmoeder, met wie alles goed leek te zijn, maar om mezelf. Van nu af aan was ik verdoemd.

Rond middernacht maakte mijn tante wat soep warm. Dat was een echt feestmaal – ik realiseerde me dat ik een ontzettende honger had – maar vlak daarna leek het alsof ik mijn ogen niet meer open kon houden. Het volgende dat ik me herinner is dat ik helder zonlicht zag door de gordijnen van het alkoofbed waar Colman en ik samen in lagen.

Colman en mijn tante sliepen nog; tante Morag in een ongemakkelijke houding in een stoel. Ik dacht: ik wil dat mijn grootmoeder begraven wordt zodat het leven opnieuw kan beginnen. Maar toen herinnerde ik me weer hoe dat leven er nu zou gaan uitzien. Ik begon zachtjes te huilen. Colman werd wakker en zag de tranen op mijn wangen.

‘Finbar kan ieder moment weer terug zijn,’ zei hij.

‘Ik ben zo bang,’ snikte ik.

Colman probeerde niet me te troosten. Hij wist dat hij in mijn plaats net zo bang zou zijn geweest. Later die dag haalden mijn andere neefjes en nichtjes, die niet zo aardig waren als Colman, herinneringen op aan alle kinderpraatjes die ze ooit over Juniper hadden gehoord. Net als ik vonden ze toverkunst iets heel boeiends en opwindends, maar ze waren er tegelijkertijd bang voor. Dat kwam gedeeltelijk omdat ze dachten dat het zondig was, maar ook omdat ze bang waren dat het hun kwaad kon doen. De mensen zeiden dat heksen ziekten veroorzaakten, oogsten en dieren vergiftigden, en dat ze mensen doodden aan wie ze een hekel hadden.

‘Ze heeft twee van die enorme katten die haar vertrouwelingen zijn. Die praten met haar, net als mensen!’

‘Ze vliegt op haar bezemsteel. Als het volle maan is, kun je haar zien vliegen in het maanlicht.’

‘Soms komen zij en de andere heksen bij elkaar en dan dansen ze allemaal zonder kleren aan, en ze...’ Mairi barstte in gegiechel uit en fluisterde iets in het oor van Seumas, die ook begon te giechelen.

‘Ze zeggen dat er enorme grotten onder haar huis zijn met bergen juwelen – robijnen, smaragden, goud en parels.’

‘Ze geeft je drankjes te drinken die maken dat alles er anders uitziet.’

‘Ik weet zeker dat de Boze,’ Domnal maakte snel een kruisteken, ‘er vaak komt... en dat er geesten zijn in haar huis... onrustige geesten... dat ze de doden oproept... dat er daar vermoorde kinderen zijn.’

Ik stampvoette.

‘Hou op!’ zei ik. ‘Finbar zal gauw weer thuiskomen en dan ga ik met hem mee.’ Maar ik was heel bang.

Mijn oom, Conor en nog een paar andere mannen droegen mijn grootmoeders kist het huis uit. Daar was ik blij om, want met dit warme weer was het net alsof het lichaam een vreemde, zoetige geur in het huis verspreidde. Die geur vond ik vreselijk. Ik had ook genoeg van het stilzitten en waken. Waken, waarvoor? Er was niets te zien.

Ik had de dingen die ik wilde meenemen al uitgezocht. Mijn tante stopte alles in een mand, deed er een appel bij en kustte me teder.

‘Je weet dat we van je houden, Leana, en dat je familie van ons bent. Als je in moeilijkheden bent zullen Gregor en ik je helpen. Je bent me net zo lief als onze eigen kinderen.’ Niet genoeg om bij jullie te wonen, dacht ik boos bij mezelf, maar ik moest zo huilen dat ik niet kon praten.

En dus liep ik achter mijn grootmoeders kist met dikke ogen van het huilen. Mijn keel was droog en er zat een brok in die ik maar niet kon wegslikken. Ik had de lelijke, zwarte jurk aan die te groot voor me was en die me klein en mager maakte. Op weg naar de kerk begon het te regenen en voor we er aankwamen, waren we helemaal doorweekt. Natte slierten haar hingen als rattenstaarten in ons gezicht. Onze schoenen sopten over het pad, dat al snel in een modderpoel veranderde. De regen paste goed bij mijn stemming; bij het verdriet dat als een last op mijn schouders lag. Het verdriet om mijn grootmoeder die opgesloten lag in een kist en spoedig door de aarde zou worden ingesloten. Het verdriet omdat ik verloren was, omdat niemand van me hield en ik een vreselijk lot tegemoetging. Ik was nu negen jaar en niemand wilde me hebben, behalve een heks.

‘Je zult wel haar leerling worden,’ zei Seumas. ‘Heksen kiezen kleine meisjes als leerling. Dan word jij ook een heks.’

‘Kop dicht!’ zei Bride. Tante Morag had de kinderen blijkbaar gewaarschuwd dat ze me niet bang mochten maken.

‘Het eerste wat ik ga doen als ik een heks ben,’ zei ik tegen Seumas, ‘is jou in iets afschuwelijks veranderen – in een kikkervisje.’ Ik zag mezelf al roeren in het een of andere stinkende brouwsel, waar kleine stukjes van levende beestjes in ronddreven. Mijn maag draaide om van angst en afschuw.

Juniper was niet in de kerk, maar toen de kist het kerkhof werd opgedragen, zag ik haar tussen het groepje mensen dat om het graf heen stond. Ze stond daar eerbiedig en met een nadenkende uitdrukking op haar gezicht, terwijl Priester Fillan de gebeden zei. Toen ze de kist lieten zakken en de mensen bloemen op het deksel strooiden, strooide Juniper wat klapprozen en korenbloemen. Tillie stond aan het hek van het kerkhof vastgebonden, en toen de begrafenis voorbij was stond Juniper daar op me te wachten.

Niemand nam afscheid van me – ik hoorde immers nog bij het dorp – maar de mensen bleven staan kijken terwijl Juniper mijn mand oppakte en hem op Tillies rug vastmaakte. We vertrokken samen zonder iets te zeggen, ieder aan een kant van de ezel. Toen we al een heel eind de weg op waren, keek ik nog een keer achterom. Iedereen was toen al weg, behalve Colman. Hij had een witte wollen kiel aan die versteld was aan de ellebogen. (Mijn tante had niet genoeg geld om ons allemaal in het zwart te kleden voor haar moeders begrafenis.) Daar stond hij nog naar me te zwaaien, een klein wit stipje op de weg. Ik zwaaide terug. Toen we de laatste bocht omgingen, deed hij de roep van de wulp na. Die hadden we altijd gebruikt om elkaar te roepen als we in mooie zomernachten stiekem ons bed uitkropen om er stilletjes vandoor te gaan. Ik huilde om het leven dat ik achterliet.

Uit:
De Heksenkind-trilogie
Monica Furlong
vertaald door Anneke
Koning-Corveleijn
€ 24,99 | 594 pag.

Recepten uit...

De Heksenkind trilogie

Juniper woonde in een wit, stenen huis buiten het dorp, met een grote, geurige kruidentuin, een bloemenweide, haar kippen en de koe, Daisy. Zij en Leana maakten bijna al hun eten zelf: niet alleen boter, kaas, pap en brood, maar ook koeken en verschillende dranken.

‘We gingen voor het gloeiende turfvuur zitten met een honingdrank naar recept van Juniper, en een paar haverkoeken, dik besmeerd met boter. Juniper was weg om de een of andere wortel of het een of andere blad te zoeken, maar ik wist dat ze niets liever deed dan de hongerige maag van Colman vullen.’

HONINGDRANK

Ingrediënten:

- 750 ml honing
- 3 citroenen, gewassen en in halve dunne schijven gesneden
- 1 à 2 limoenen, gewassen en in halve dunne schijven gesneden
- 4 kaneelstokken, afgespoeld en in stukken
- 6 stuks steranijs, afgespoeld
- 20 à 30 kruidnagels, afgespoeld
- 1 groot stuk gemberwortel, gewassen en in dunne plakken gesneden

Zo maak je het:

- 1) Doe alle ingrediënten behalve de honing door elkaar in een schone weckpot.
- 2) Giet de honing er nu overheen. Alle ingrediënten moeten goed door de honing zijn bedekt.
- 3) Laat de weckpot één nachtje (buiten) staan en roer alles de volgende ochtend goed door. Sluit de weckpot af en laat hem op een koele, droge plek (of in de koelkast) minimaal twee weken trekken.
- 4) Na die twee weken kun je je honingdrank drinken. Los 2 à 3 eetlepels op in een beker met heet water. Sluit de weckpot daarna weer goed af en zet hem in de koelkast. Zo blijft-ie maanden houdbaar.

Ingrediënten:

- 100 gram honing
- 100 gram boter (+ een beetje voor het invetten van de bakplaat)
- 2 el appelstroop
- 75 gram havermeel
- 100 gram havermout
- 1 ei

SCHOTSE HAVERKOEKJES

Zo maak je ze:

- 1) Verwarm de oven voor op 180 graden Celsius (of stand 4).
- 2) Meng de boter en de honing goed door elkaar. Als ze een beetje te hard zijn, kun je ze eerst laten smelten in een pannetje. Roer daarna het ei en de stroop er goed doorheen.
- 3) Doe nu het havermeel en de havermout bij je mengsel en roer goed.
- 4) Vet een bakplaat in met wat boter. Maak nu met je handen of een lepel bolletjes van het beslag en leg die op de bakplaat. Druk ze een beetje plat.
- 5) Bak de haverkoekjes in ongeveer 12 minuten gaar en leg ze op een rooster om af te koelen. Ze zijn nog een beetje zacht, maar tijdens het afkoelen worden ze vanzelf harder.

‘Achter de binnenplaats lag de kruidentuin die door een heg van de wei gescheiden werd. Opeens zag ik hoe Junipers tuin in elkaar zat. Ze had ongeveer een bunder land in de vorm van een wiel. Haar huis stond precies in het midden. De kruiden stonden keurig netjes in de segmenten van het wiel, ook weer omheind door heggetjes. In de binnenste segmenten van het wiel stonden de kleinere kruiden en de kruiden die Juniper het meest gebruikte – ogentroost, polei, sleutelbloem, viooltje, kamille, driekleurig viooltje, marjolein (meegebracht van verre reizen, zoals meer van Junipers planten). Daarachter stonden de grotere planten – lavas, moederkruid, lievevrouwebedstro, boerenwormkruid, bernagie, iris, lelie, vingerhoedskruid, goudsbloem, smeerwortel, ijzerhard, hysop, rozemarijn en alsem, lavendel en citroenkruid.’

Juniper bracht me iets warms te drinken.

‘Wat zit erin?’ vroeg ik.

‘Thee,’ zei Juniper. ‘Een thee die ik drink bij speciale gelegenheden, gemaakt van mijn lekkerste kruiden.’

Ik nam voorzichtig een paar slokjes. De thee was zoet, maar niet overdreven, en rook heerlijk naar bloemen.’

Wat zou er in Junipers thee hebben gezeten? In principe kun je van veel kruiden en bloemen ‘thee’ maken, door ze in een theezefje te doen, er kokend water over te gieten en het tien minuten te laten trekken. Probeer het eens met kamille, of lavendel, of rozemarijn of citroenkruid. Of maak een mix, bijvoorbeeld van kamille en viooltjes.

LET OP!

Pluk nooit zomaar iets, buiten of in de tuin, waarvan je niet zeker weet wat het is.

Jozef is woést. 'Een kind? Heb jij dan...? Maria, hoe kón je! Een engel, pffft... Een Romeinse soldaat zul je bedoelen!'

Eerst moet je ervan huilen. 'Jozef, toe nou. Het is niet wat je denkt. Je hoeft het ook niet te snappen. Je hoeft het alleen maar te gelóven!'

Maar Jozef blijft maar tekeergaan, zonder te luisteren, tot jij ten slotte ook je eigen boosheid voelt groeien. En je voelt nog iets groeien. Diep vanbinnen. En opeens zijn al je tranen weg.

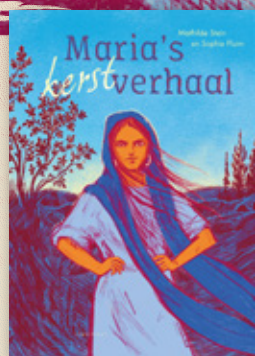
Laat Jozef maar denken wat hij wil. Laat iederéén maar denken wat hij wil. Maar zelfs als niemand je zal geloven, zelfs als je dit helemaal alleen moet doen... Jij gaat voor dit kind zorgen. Voor de zoon van God.

Je recht je rug, doet je kin omhoog en loopt naar buiten. Bij de deur draai je je om. 'Jozef van Nazaret. Heb ik óóit tegen jou gelogen?'

Uit:

Maria's kerstverhaal
Mathilde Stein
& Sophie Pluim
€ 15,99 | 68 pag.
verschijnt in november

Tekentips van...

Sophie Pluim

Hai! Ik ben Sophie en ik illustreer *Maria's kerstverhaal* van Mathilde Stein. Ik heb al een heleboel leuke boeken mogen illustreren en iedere keer doe ik dat weer een beetje anders. Soms doe ik alles met aquarelverf, dan weer met potlood, of met zwarte pen, of inkt, dan weer helemaal digitaal, en soms ook alles door elkaar.

Maria's verhaal teken ik digitaal in het programma Procreate op mijn iPad. Het leuke aan digitaal illustreren vind ik dat je de kleuren eindeloos kunt aanpassen als de tekening al af is.

In deze rubriek geeft een illustrator meestal een instructie voor hoe je iets op een bepaalde manier kunt tekenen. Dat gaan we een andere keer doen! Ik ga jullie graag vertellen over wat er nodig is om te bepalen wát ik ga tekenen. Want dat kan soms een grote uitdaging zijn. Hopelijk brengt het jou ook op nieuwe ideeën!

HULPMIDDELEN BIJ HET MAKEN VAN EEN ILLUSTRATIE
Dit verhaal over Maria speelt zich lang geleden af – wel meer dan 2000 jaar terug – op een plek hier best een eind vandaan. Ik vind het belangrijk dat alles zo goed als mogelijk klopt. Het landschap, de bomen en planten die er groeien, hoe de huizen eruitzagen, welke kleding mensen aanhadden, de dieren die er rondliepen. Dat soort dingen! Maar hoe weet je zo iets?

Voor het landschap gebruik ik soms Google Streetview. Dan kun je rondwandelen en goed om je heen kijken. In dit geval keek ik rond in natuurgebieden voor ruig landschap. Jammer dat je zo niet terug in de tijd kunt: dat was lekker makkelijk geweest!

Het is goed om te onthouden dat er door de jaren heen best wat veranderd is qua voedsel en gewassen: niet alles wat we nu vaak eten was er toen al. Er waren geen pepers en paprika's, bijvoorbeeld (pepers komen uit Noord-Amerika en paprika's zijn daar later uit geteeld). Kippen waren er al wel: die zijn rond 3000 v.C. al vanuit Azië tot in Europa gebracht. Vijgen, granaatappels, rozemarijn, druiven en olijven waren er ook, dus die planten kan ik veilig in de

illustraties laten zien. Dat weet ik omdat ik er boeken over heb gelezen en veel bezig ben geweest met prehistorisch, Romeins en middeleeuws eten. Als ik even niet meer weet hoe een plant eruitziet, of niet zeker weet of het kan en past in het landschap, dan kijk ik in een van mijn planten- en bomenboeken of gebruik ik Google.

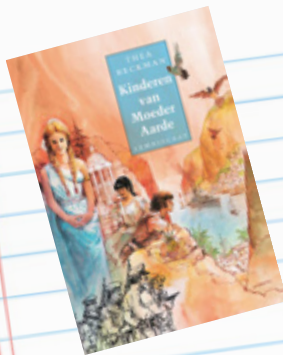

Wat voor troep hadden mensen in die tijd? Waar waren hun huizen mee gevuld? Wat hadden ze aan? Er zijn veel musea waarbij je online in de collectie kunt zoeken. Voor deze illustraties heb ik gekeken tussen de spulletjes van het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden. Daar vond ik onder andere deze kan, kom en olielamp die uit de tijd en omgeving van Maria komen. Het interieur van de huizen uit de tijd van Maria heb ik online kunnen zien in een historisch park in Israël. Er zijn ook illustraties in andere informatieve boeken. Maar het is goed om kritisch te zijn, want niet alles klopt. Soms doen mensen niet voldoende onderzoek, en we weten nu eenmaal niet alles van vroeger: zeker niet over arme mensen, want die hadden geen tijd en geld om veel over hun leven vast te leggen.

Ik hou van rondwalen, op avontuur gaan en tijdreizen. Dat kan allemaal ook goed in boeken! Als ik op pad ben kijk ik graag om me heen, maak ik foto's en krijg ik inspiratie voor dingen die ik wil tekenen. Vaak gebruik ik als inspiratie dan ook mijn eigen opgebouwde archief. Ik heb bijvoorbeeld mapjes met landschapsfoto's in dag en nacht, ochtend en avond. En als je nog even de tijd hebt, zal ik je dan vertellen over de meer dan 2000 luchtfoto's die ik gemaakt heb? Altijd handig voor inspiratie.

Voor houding en expressie gebruik ik ook weleens een spiegel of laat ik iemand model staan. Best handig om goed te kunnen kijken naar hoe iemand beweegt en kijkt als-ie zich bijvoorbeeld geliefd voelt, of juist heel boos.

CATO over **Kinderen van Moeder Aarde**

THEA BECKMAN
€ 17,99 | 495 pag.

Kinderen van Moeder Aarde is een verhaal over Thule, het Groenland van na de Derde Wereldoorlog. De aarde is gekanteld en voor een groot deel verwoest. De polen zijn verplaatst en veel landen hebben een ander klimaat gekregen. Zo is dus ook het ijs op Groenland gesmolten. In Thule zijn vrouwen de baas, ze regeren zonder wapens en geweld. In Thule leven ze met de natuur. Ze zeggen dat ze allemaal een kind van Moeder Aarde zijn. Christian is de zoon van Armina-Dottir, de Konega (de baas) van Thule. Christian moet later met een Dottir-meisje trouwen, zodat hun kind de Konega van Thule kan worden, maar Christian wordt verliefd op Thura, een gewoon meisje. Op een dag verschijnt er een onbekend schip in de fjord. Het schip is van de Badeners: ze willen Thule veroveren, net als ze met heel Europa hebben gedaan. Eerst gelooft Christian niet dat de Badeners Thule willen veroveren, maar dat ze het gewoon willen verkennen, dat ze het bij toeval hebben ontdekt, maar als de Badeners hem meenemen op avontuur de wildernis in begrijpt hij dat de Badeners geen goede bedoelingen hebben...

Het boek is mooi geschreven. Het is een heel dik boek, want het heeft 495 bladzijdes. Dat vind ik zelf fijn, maar na een tijdje vond ik het ook lang duren. Het boek is soms grappig en ook wel zielig. Het is zo geschreven dat je het voor je ziet. Het is ook erg leuk om de verschillen tussen de wereld van de Badeners en die van de Thulenen te zien. De wereld van de Badeners is eigenlijk de onze van nu, met dezelfde regels en maatschappij. Die van de Thulenen is wel heel anders. Het boek gaat ook over dingen die nu ook in de wereld gebeuren, zoals een oorlog of verschil tussen mannen en vrouwen. Er stonden best veel moeilijke woorden in waarvan ik echt dacht: wat betekent dit?! Je leert dan bijvoorbeeld wel lastigere woorden. Dat is dan wel handig als je op school een toets lastige woorden hebt. Het blijft een leuk boek. Je kunt je echt heel goed inleven in de personages. Soms denk je wel: doe dat niet! Of: ben je nu echt zo dom!

Soms denk je van dingen wel: hé, da's eigenlijk best wel logisch. Waarom hebben wij dat niet? Maar ik zou zeggen: ga snel het boek lezen, want dit moet je gewoon gelezen hebben!

ABEL over **Het beste boek voor de drakenweker**

ANDY SHEPHERD & SARA OGILVIE
€ 14,99 | 256 pag.

Dit boek wilde ik heel graag lezen, want ik heb alle vorige delen ook gelezen! Ik bedoel dus *Het beste boek voor de drakenweker* van Andy Shepherd.

Tomas is een boek aan het schrijven over alles wat hij weet over draken. Hij denkt dat hij al heel veel weet, maar dan komt hij erachter dat hij nog heel veel moet leren. Daarvoor heeft hij de hulp nodig van zijn vrienden, maar die zitten in het buitenland (zul je altijd zien hè). Gelukkig kunnen ze hem helpen door berichtjes te sturen en hij ontmoet ook nog wat nieuwe vrienden.

Ik vind het een leuk en avontuurlijk boek en je kunt er goed je fantasie bij gebruiken. Er zijn ook allemaal grappige stukjes waarin er verschillende soorten draken beschreven worden. Zoals Fikkie, een weerdraak die recht in je hart kan kijken en gek is op broccoli. O ja, pas op voor ontploffende poep! Ik ben echt supervroeg mijn bed uit gekomen om het boek te lezen, zo leuk vond ik het. Ik zou wel eerst de vorige delen lezen: dan begrijp je pas goed hoe Tomas een drakenweker is geworden. Maar zeker ook dit boek lezen dus!

Recensies

LOTTE over **Jona**

ANNA VAN PRAAG
€ 15,99 | 266 pag.

Jona is joods en woont met zijn joodse vader Michaël in een Amsterdams hofje. Zijn oma die beginnende alzheimer heeft woont tegenover hen. Jona's moeder is overleden toen Jona nog maar vijf jaar oud was.

Jona is inmiddels zestien jaar. Hij heeft op school een profielwerkstuk waarvoor hij moet samenwerken met Lucas en Elin. Het werkstuk gaat over de oma van Jona die het steeds heeft over haar geheimzinnige liefde Simon, van wie Jona nog nooit had gehoord. In het werkstuk proberen Jona, Lucas en Elin uit te zoeken wie die Simon was en waarom Jona's grootmoeder zo geheimzinnig doet over hem. Of dat lukt? Wie weet...

Ik vind het een heel mooi boek omdat je wat leert over het jodendom, terwijl je een spannend en aangrijpend verhaal leest. Dit boek is voor kinderen vanaf ongeveer dertien jaar. Ik vond het fijn omdat ik het ook kon lezen voor de lijst op school.

Het is zeker een aanrader!

JUTTA over **Missie afbreken**

PIETER KOOLWIJK
& LINDE FAAS
€ 16,99 | 264 pag.

Missie afbreken is het derde deel uit de Gozert-serie. Het gaat over Gozert en die voelt zich alleen, want Ties heeft geen aandacht meer voor hem. Hij verdwijnt daardoor langzaam. Terwijl dat gebeurt, probeert hij toch nog Ties over te halen om met hem op missies te gaan. Onderweg ontmoet hij mensen die ook langzaam verdwijnen. Zou het hem lukken om niet helemaal te verdwijnen? Ik vond het een zielig, maar ook leuk boek en net als de hele serie en bijna alle boeken die Pieter Koolwijk schrijft fantasievol. Het is mooi om te lezen dat hij een moeilijke keuze moet maken. Ik vind het mooi om Gozert van een andere kant te zien: meer serieus en minder grappig. Ik vind het jammer dat de serie nu afgelopen is. Ik geef het boek een 9.

LAURINE over **Merel**

SARAH MOON
€ 15,99 | 238 pag.

Merel is een prachtig hoopvol en ontroerend boek dat je meteen meeneemt in het verhaal. Het begint met een krachtige gebeurtenis die je meteen bij de strot grijpt en je meteen nieuwsgierig maakt naar wat er nog zal volgen.

Wat voor mij het boek zo speciaal maakt, is hoe verschillende actuele kwesties besproken worden. Het boek ver-rig maakt naar wat er nog zal volgen. Het boek geeft dan ook een stem aan de queer mensen in het boek.

Bijvoorbeeld: op het muziekkamp waar Merel naartoe gaat worden de kampeiders gepresenteerd als open en respectvol, wat een belangrijke rol speelt voor acceptatie en diversiteit. De kampeiders kiezen dan zelf ook hoe ze aangesproken wilden worden. Dit vind ik een heel mooi initiatief.

De antagonist in het verhaal, de psychologe Dr. Kratz, heeft ook een andere cultuur dan Merel zelf. Ik vind dan ook dat Sarah Moon heel erg inclusief is en ook mooie beschrijvingen maakt over de personages. De antagonist is ook niet tegen Merel maar staat aan haar kant, dat vind ik persoonlijk ook heel erg goed gevonden.

De nevenfiguren zijn dan ook heel erg inclusief: ik vind het ook heel erg mooi hoe haar moeder graag Merel alleen wilde opvoeden en dus daarvoor koos. Dit geeft ook een gevoel van blijheid omdat haar moeder alleen van haar houdt: hierdoor voelt Merel zich veilig bij haar moeder. Maar mijn favoriete personage is Merel, omdat ze een heel sterke persoonlijkheid heeft. Ze heeft ook een liefde voor muziek en kan hierdoor vrij zijn. Daarom is ze mijn favoriete personage.

VAMPIERSPIN

EVARCHA CULICIVORA

De **vampierspin** drinkt graag bloed en het allerliefst mensenbloed! Maar je zult hem niet langs je been zien kruipen op zoek naar een lekker drankje. Hij haalt zijn bloed meestal uit de volle maag van een mug! Nog steeds bang? Maak je geen zorgen - de giftanden van deze griezelige kriebelbeesten zijn niet eens sterk genoeg om je huid te doorboren. De vampierspin is ongewoon in de spinnenwereld: er zijn maar een paar spinnen bekend die muggen eten. Het is ook een zeldzame spin, want hij komt maar op één plek voor: rond het Victoriameer in Afrika. Het is een soort springspin van maar zo'n 5 millimeter lang. Volwassen mannetjes hebben een zwart lijf met een angstaanjagende bloedrode kop. Vrouwtjes en jongen zijn minder eng met hun grijsbruine lijf.

ZOET DRANKJE

Jonge vampierspinnen drinken graag lekkere, suikerrijke plantennectar. De meeste spinnen geven de voorkeur aan het vlees van andere dieren. Een andere springspin die van planten houdt, is *Bagheera kiplingi*.

MALSE MUGGEN

Sommige soorten met bloed gevulde muggen zijn lekkerder voor de **vampierspin** dan andere, en natuurlijk eet hij het liefst zijn favoriete muggen. Voor mij zien muggen er allemaal hetzelfde uit, maar dit slimme spinnetje ziet aan de houding met welke muggensoort hij te maken heeft! Alleen muggenvrouwtjes zuigen bloed. De vampierspin kan mannetjes en vrouwtjes uit elkaar houden door de vorm van hun voelsprietten!

MÖDERNE WAARDEN

De **vampierspin** houdt er een andere balts op na dan de meeste andere spinnensoorten. Bij de meeste spinnen benadert het mannetje het vrouwtje om te paren, maar vampierspinnen maken elkaar het hof. Bovendien is het **vampierspin**mannetje soms geneigd om het vrouwtje tijdens de balts op te vreten! Uitkijken, dames.

BLOED-PARFUM

Hoewel de **vampierspin** op elke mug met bloed aast, is hij vooral dol op muggen vol mensenbloed. Waarom? Met behulp van mensenbloed kunnen ze een geur ontwikkelen die ze aantrekkelijker maakt voor het andere geslacht.

BIZAR!

EEN BEHULPZAME VAMPIER

Muggen kunnen ziektes bij zich dragen en die op mensen overbrengen wanneer ze ons bijten. Malaria is zo'n ziekte - die kan koorts, overgeven en hoofdpijn veroorzaken en zelfs dodelijk zijn. Malaria komt veel voor in het deel van Afrika waar de **vampierspin** leeft. Al houden de meeste mensen niet van spinnen in hun huis, ze zou-

den een uitzondering moeten maken voor de **vampierspin**. Door op muggen te jagen helpen deze spinnen om het aantal malariagevallen laag te houden en het huis veiliger te maken.

BEDANKT, VAMPIER-SPINNEN!

Uit:
De griezeligste kriebelbeestjes
Tim Flannery, Emma Flannery
& Jessie Willow Tucker
vertaald door Steven Blaas
€ 19,99 | 256 pag.
verschijnt in september

DE GROTE GRIEZELIGE KRIEBELBEESTJESQUIZ

Ieeeeeeek... Wat doen die beesten daar? Nou, jouw kennis testen! Wat weet jij van al die kriebelende, krioelende, krabbelende en soms ook behoorlijk krankzinnige wezens?

1

Welke soort spinnen hebben zes ogen?

- A. Lijmspuiters
- B. Alle spinnen
- C. Springspinnen

2

Wat drinkt de vampierspin het liefst?

- A. Muggenbloed
- B. Tomatensap
- C. Mensenbloed

3

De Hawaïaanse lachende spin kan van kleur veranderen. Hoe komt hij aan die wisselende kleuren?

- A. Hij past zich aan aan zijn omgeving
- B. Zijn kleur is afhankelijk van wat hij eet
- C. Zijn emoties bepalen zijn kleur

4

Waarom kun je een schorpioen niet herkennen?

- A. Hij kan oplichten in het donker
- B. Hij heeft haartjes
- C. Hij kan tot wel twintig ogen hebben

5

Wat betekent 'arachnofobie'?

- A. Angst voor arachnologen (wetenschappers)
- B. Angst voor spinnen
- C. Angst voor beesten met meer dan vier poten

6

Welke spin bestaat niet?

- A. De vogelpoepkrabspin – *phrynarachne decipiens*
- B. De Sorteelhoedspin – *eriovixia grffindori*
- C. De driewielspin – *thomisus Darwini*

7

Wat is een verschil tussen duizendpoten en miljoenpoten?

- A. Duizendpoten hebben een platter lijf dan miljoenpoten
- B. Duizendpoten komen in fellere kleuren dan miljoenpoten
- C. Duizendpoten zijn vrolijker dan miljoenpoten

De Verhalenjagers

ATTA-WOORDZOEKER

11 JAAR	GROTTEN	LAPMA	SABELTANDTIJGER
AFRIKA	HARAN	MENGELS	SPEER
ATTA	HERTENVACHT	NEANDERS	VERDWENEN
BERKENTAK	HOWIES	NOZ	VERVLOEKTEVELDEN
BESSEN	JAGEN	OERTIJD	WILDEWEI
BUIDEL	KEVERCLAN	OTTERCLAN	WILDO
CLAN	KOEL	PREHISTORIE	WOLF
DOTTIE	KOELEOORD	RIVIER	
FEESTMAAL	KROONTJESKRUID	RODEBESSEN.	

L	A	P	M	A	R	E	E	P	S	R	E	I	V	I	R
N	E	D	L	E	V	E	T	K	E	O	L	V	R	E	V
D	O	E	R	T	I	J	D	I	W	K	W	H	E	E	I
R	I	Z	Z	C	R	I	B	A	I	E	I	J	I	G	N
O	D	U	L	E	J	O	T	E	R	L	R	T	I	J	V
O	H	A	R	A	N	N	D	T	S	O	D	T	T	M	E
E	N	W	A	K	E	K	E	E	T	S	E	O	D	E	N
L	N	R	I	K	S	N	E	S	B	S	E	D	N	N	L
E	R	E	R	L	V	E	I	V	R	E	H	N	A	G	A
O	A	E	T	A	D	H	J	E	E	B	S	K	T	E	A
K	B	T	C	T	E	E	D	T	U	R	I	S	L	L	M
A	L	H	T	R	O	N	W	I	N	R	C	E	E	S	T
E	T	N	P	A	A	R	D	E	F	O	O	L	B	N	S
H	O	W	I	E	S	E	G	A	I	K	O	J	A	A	E
G	E	R	N	A	L	C	R	E	T	T	O	R	S	N	E
W	O	L	F	N	E	N	E	W	D	R	E	V	K	S	F

Oplossing

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Recensies

NOA over **Toverslag**
ELLE MCNICOLL
€ 15,99 | 260 pag.

Sinds Ramya's opa is overleden, heeft ze een boek gekregen. De 'Vreemdeling' van wie ze het boek heeft gekregen, zegt dat ze magische wezens moet opsporen en daar wat over moet schrijven in het boek. Maar magische wezens bestaan toch niet, denkt Ramya. Wat blijkt: ze heeft een magische gave. Ze kan door de Schijn heen kijken: dat is dat zij magische wezens kan zien. Ze krijgt de opdracht/geeft zichzelf de opdracht om een Sirene te verslaan. Eigenlijk kan ze niet anders, want de Sirene heeft haar neef Marley te pakken! Of het haar lukt, moet je zelf lezen.

Dit is een heel magisch verhaal met veel fantasie. De Sirenen werden zo goed beschreven dat ik dacht dat er een plaatje in het boek stond, maar dat was helemaal niet zo! Op de kaft zie je een groen deel en een grijs deel. Het groene deel is zonder Schijn: je ziet dus de magische wezens zoals Ramya ze ziet. Het grijze deel is met Schijn, daar zie je dus gewoon normale mensen. Ramya vond ik leuk en soms wel een beetje een brutaal personage. Ik vind het een heel leuk en magisch verhaal. Ik raad dit boek dus aan! En ik kan niet wachten tot *Heksenvloek* (deel 2).

MADIELIEF over **Takkenhoofd**
INGE BESARIS & IRINA FILCER
€ 15,99 | 172 pag.

Ik was samen met mijn vader in de boekenwinkel toen ik *Takkenhoofd* zag liggen. Om dit boek zat een briefje waarop iemand iets had geschreven over het boek wat mensen dan moet overhalen om het boek te kopen. Degene die dit briefje had geschreven was mijn tante! Mijn vader stuurde toen een berichtje naar mijn tante om te vragen of het echt zo'n leuk boek was. Mijn tante gaf aan dat ze het een heel mooi boek vond, dus ik heb hem toen gelijk mee naar huis genomen.

Het verhaal gaat over Sofie, een kermiskind, die in de zomer bij haar opa woont. Sofie is gek op haar opa en opa op haar. Maar de laatste tijd merkt Sofie dat opa steeds vergeetachtiger wordt. Opa zelf ontkent en Sofie wil het eigenlijk niet aan haar ouders vertellen, want dan mag ze niet meer bij opa wonen.

Toen ik begon met lezen zat ik meteen in het verhaal, waardoor ik heel graag verder wilde lezen. Er gebeuren een heleboel verschillende dingen waar soms ook heel spannende stukjes tussen zitten. Denk bijvoorbeeld aan de strenge directrice. Maar het verhaal is ook hartverwarmend, omdat Sofie en opa zo'n goede band hebben en Sofie er alles aan wil doen om bij opa te blijven wonen. Wat ik ook heel mooi vind aan dit boek zijn de illustraties. Ze namen me helemaal mee in het verhaal, waardoor het nog meer ging leven voor mij. Ook vind ik het heel mooi dat je iets leert van dit verhaal. Het leert je dat familie heel belangrijk is en het goed is om elkaar te helpen. Ook leer je meer over dementie.

Ik vind het boek geschikt voor kinderen die van hartverwarmende en spannende verhalen houden.

WAAR BEN JE?

Anna van Praag

Juno verdween op een doodgewone dag in januari, het was niet eens Blue Monday. Niemand zag het aankomen – ik al helemaal niet. Terwijl ik mijn grote zus het allerbeste kende van iedereen.

Er is zo'n liedje, *God only knows*, over dat je geen idee hebt wie je zou zijn zonder de ander. Juno is die ander voor mij. Toen onze bijna-stiefvader stierf en mijn moeder jarenlang als een zombie op de bank zat, zorgde Juno ervoor dat er toch van alles gebeurde. Toen zijn ook de speurtochten begonnen. Eerst alleen nog door het huis. Juno verstopte overal easter eggs. Geen paaseitjes – al deed ze dat ook weleens, als mama het vergat – maar van die verborgen grapjes die je ook in games soms hebt. Zoals *do a barrel roll* typen bij Google. Dat is een easter egg.

Het begon klein. Mijn beren hadden ineens mutsjes van papier op. Dropjes in mijn bed, die de volgende ochtend aan mijn pyjama plakten. Mijn naam in zeeletters op alle spiegels, toen ik de letters aan het leren was. M.I.L.A.N. Ik ging er eindeloos met mijn vinger overheen. En de juffrouw op school maar verbaasd zijn dat ik eerder Milan kon schrijven dan maan, roos, vis. Of dan mama.

Toen ik eenmaal kon lezen, werden de speurtochten pas echt interessant. Het leek wel alsof Juno er plezier in had om het steeds net iets te ingewikkeld te maken voor mijn leeftijd. Ze had een tijdje een escaperoom-fascinatie, met puzzels en sleutels verstopt door het hele huis. Maar toen mama daarvan te veel in de war raakte, gingen de tochten naar buiten. Dan vond ik bijvoorbeeld in mijn broodtrommel op school al een briefje met de eerste aanwijzing: BRIEVENBUS.

Aan het einde van de dag ging ik snel naar huis, zag amper dat mama nog op precies dezelfde plek op de bank zat als die ochtend en haastte me naar het pleintje om te kijken of er een aanwijzing bij de brievenbus was. Dan hing daar weer zo'n briefje half uit, ik moest het voorzichtig pakken, anders glipte het erin. En Juno was onverbiddeijk: als zoiets gebeurde, liet ze

me rustig uren wachten tot de brievenbus een keer geleegd werd. Speurtochten van Juno duurden lang, soms zelfs dagen. Er waren briefjes onder ruitwissers en teksten op muren waarvoor ze speciaal een graffitispuitbus had gekocht. Ze schreef iets met een takje in de zandbak van de burens of vroeg aan de winkeliers of ze iets op hun etalage mocht plakken aan de binnenkant. Zo werd ik dan de hele buurt door gestuurd. Soms snapte ik niet hoe ze het deed, soms ging het ook mis. Iemand had een briefje gepakt, het waaide weg, of het verregende. Dan was Juno behoorlijk chagrijnig en wilde ze meteen revanche.

Het engste was de keer dat ze een briefje had verstopt in de zak van de oude zwerver die zijn roes aan het uitslapen was op een bankje. Ik herkende meteen het gele plakbriefje dat half uit zijn zak stak, maar ik durfde niet te dichtbij te komen. Juno stond op een afstandje te zuchten en te steunen, maar ik bleef hard nee schudden. 'Lafaard,' zei ze.

'Mijn hele zakgeld als jij het voor me pakt,' zei ik, maar daar trapte ze niet in.

'Als jij dit niet durft, verdien je de schat ook niet,' zei ze hard. Juno was voor niemand bang, mensen waren eerder bang voor haar. Ze had in die tijd haar haar net gemillimeterd: vaak dachten ze dat ze een jongen was. Ook om de kleren die ze droeg, meestal waren dat hoodys. Nooit sieraden of make-up, hoogstens zwarte nagellak.

'Straks wordt hij wakker en loopt hij weg,' zei Juno, die de zwerver stond te bestuderen. 'Of jij loopt weg. Dan win ik de schat.' De schat was meestal iets van snoep, of een cadeautje van de feestwinkel tegenover ons huis, zoals een Draculagebit.

'Ik ga wel,' mompelde ik. Met zware benen begon ik naar het bankje te lopen. Ik voelde de laserogen van Juno in mijn rug.

Ik ging naast de zwerver zitten, zo ver mogelijk bij hem vandaan. Maar het was alsof hij de hele tijd precies daarop had zitten wachten, want hij schoot

meteen overeind. Toen hij zijn ogen opendeed, zag ik hoe de woede erin sprong.

'Duivelskind,' grauwde hij, zijn vaste tekst die hij op een of andere manier alleen voor mij bewaarde. Hij boog naar me toe en ik rook zijn geur van oude sponsjes en verrotte groente.

Ik sprong op en rende terug naar Juno, waar ik me verstopte achter haar rug. Toen ik om een hoekje gluurde, zag ik hoe de zwerver mijn kant op kwam. Juno bleef staan als een rots. Ze keken elkaar aan.

Toen draaide de zwerver zich met een ruk om. Gelukkig voor mij viel daarbij het gele briefje uit zijn zak.

Juno wendde zich naar mij. 'Zie je, hij doet niks.'

*

Soms sloeg ze wel een beetje door. 'Laten we een codewoord afspreken,' zei ze op een dag. Ze had van alles zitten lezen over een grote ontvoeringszaak van vijftig jaar geleden. De familie en de ontvoerders zetten gecodeerde berichtjes in de krant om met elkaar te praten. 'Ze wilden weten of hij nog leefde voordat ze heel veel losgeld betaalden,' zei Juno, 'en dus stelden ze een vraag die alleen die man kon weten.'

'Wat voor vraag?' vroeg ik.

'De bijnaam van iemand die vroeger voor die familie werkte,' zei Juno.

'En toen?' vroeg ik.

'Daar gaat het niet om. Het gaat erom dat jij en ik ook zo'n woord moeten afspreken. Een codewoord, zoals "appeltaart".'

'Appeltaart? Waarom niet iets als...?' Ik dacht na.

'Dark lord ofzo?'

'Nee, dat moet juist niet,' zei Juno ongeduldig, 'anders valt het te veel op.'

Ze ging er eens goed voor zitten. 'Stel,' begon ze met haar verhalenstem, 'jij bent in huis met een inbreker die je onder schot houdt. En dan bel ik op.'

'Waarom?'

'Nou, toevallig bel ik je. Dat kan toch? Dan wil je me zeggen dat ik 112 moet bellen. Maar dat kan niet, want die inbreker houdt zijn Colt op je gericht.'

'Dus dan zeg ik appeltaart? Dat is helemaal raar.'

'Nee, dan verzin je iets. Dan zeg je bijvoorbeeld: hé Juno, goed dat je belt. We zouden vanmiddag toch appeltaart gaan eten?'

'Ja.' Ik knikte ijverig. 'Of ik zeg: Juno, het komt nu niet goed uit, maar kun je me even dat ene recept voor appeltaart sturen?'

'Precies.' Ze tikte op mijn slaap. 'Het komt nu niet goed uit. Als je een wapen op je hoofd gericht hebt staan. Dat is wel een eufemisme.'

Ik duwde haar hand weg. 'Een wat?'

'Laat maar. We spreken dus het codewoord appeltaart af.'

Ik knikte, maar vergat het toch. Waardoor ze me er af en toe aan moest herinneren. 'Weet je nog ons codewoord?' Je kon het ook gebruiken als je gered wilde worden uit een slaapverwekkend gesprek met een saaie tante.

Dus toen Juno zelf verdween, begreep ik meteen dat dit de ultieme escaperoom en speurtocht bij elkaar was. Met een beetje crime erbij misschien. Anders was het gewoon een rotstreek van haar, en dat sloeg nergens op. Ik kon nog helemaal niet zonder haar.

Uit:

Waar ben je?

Anna van Praag

€ 15,99 | 280 pag.

verschijnt in oktober

HET WINNENDE VERHAAL VAN

Noa

Voor de vorige STACH schreef Pieter Koolwijk het begin van een kort verhaal over mysterieuze badeenden. *Noa van de Munt* bedacht het winnende einde!

Op dat moment kwam er een vreemd uitzijnde man naar buiten. Hij was volledig in het geel gekleed en had een grappig snorretje met een krul erin aan de uiteinden. Ook had hij een wandelstokje in zijn hand met een gouden badeendje erop. 'Allo,' zei hij met een vreemd accent, 'iek zie dat oe de badeendjes ebt keevonden. Kom bienen.'

Verbouwereerd keken Fien en Miriam elkaar aan. Wie was deze rare man en wat wilde hij met al die badeendjes?

'Kom kom, we ebben niet de ele dag de tijd,' zei de man.

Miriam zette een voorzichtig stapje in de richting van de badeend-meneer. Ze keek Fien twijfelend aan. Gingen ze mee? Fien knikte. Ze was erg benieuwd naar deze vreemde man en de badeendjes. Samen liepen ze achter de man aan naar binnen.

Toen ze binnenkwamen, zagen Fien en Miriam meteen dat alles geel was. Maar dan ook echt alles. De vloer was van felgeel geschilderd hout, de muren waren geel, de meubels waren geel en de volledige keuken was geel. Het zag er oprecht uit alsof er midden in de kamer een bom was ontploft waar 100 liter gele verf in zat.

'Ebben joelie de badeendjes meekenen?' zei de meneer plotseling.

'Eh, ja, hoezo?' Fien keek de man vragend aan. 'En wie bent u eigenlijk, en heeft u die badeendjes neergelegd?'

De man keek haar rustig aan. 'Ga zieten. Iek vertel joelie et ele verhaal.'

Toen ze eenmaal zaten, begon de badeendman te vertellen:

'Iek ben menier Eend. Ad Eend om precies te zijn. Ooit had iek een badeendfabriek. Iek vond et geweldig. We verkochten badeendjes ien allerlei kloeren, maar één bleef favoriet: de gele. Iedereen wiede zo'n gele badeend. De zaken giengen goed. Maar op een dag werd er een verschrikkelijke uitviendieng gedaan: de douche. Iedereen wiede er een en onder de douche waren er geen badeendjes meer nodig. Je kan ze niet laten dobberen op het water. Iek eb joelie uitgekozen om die uitviending weer te laten verdwijnen.'

Na een tijdje stilte zei Miriam: 'Wow. We gaan gewoon op een soort geheime missie?'

'Ja, eikenlijk wel ja,' zei meneer Eend.

'Hoe dan?' vroeg Fien. 'Hoe gaan we een uitvinding laten verdwijnen?'

Meneer Eend liep naar een hoekje van de kamer waar Fien nog helemaal niet gekeken had. Er stond een grote, gele machine. 'Met deze tijdmachine koenen joelie elemaal teroeg in de tijd reizen en de uitviending stelen.'

'Cool...' fluisterde Miriam en ze liep op het ding af. 'Gaan we nu?'

'Nee, nee, nee, eerst uitleg natoerlijk,' zei meneer Eend. 'Kijk, het ding werkt op gele badeendjes. Als joelie er een badeendje ien doen, dan reizen joelie precies tien jaar teroeg in de tijd. Bij twee twintig jaar, enzovoort. Ien diet geval moeten joelie veertig jaar teroeg. Vier badeendjes dus.' Hij liep op het apparaat af en zei: 'Geef me maar vier badeendjes.'

Fien gaf vier badeendjes en Ad stopte ze in het apparaat, dat meteen begon te zoe-men. Het avontuur begon.

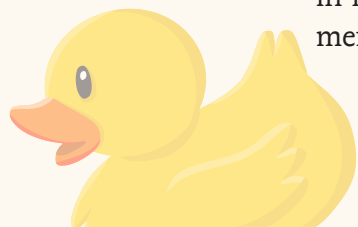
PIETER KOOLWIJK: 'Noa heeft dit heel goed gedaan. Ik heb dit verhaal gekozen omdat het vrolijk geschreven is, er leuke grapjes inzitten (Ad Eend) en er ook nog eens een goed achtergrondverhaal in zit. Iemand die het stom vindt dat we minder badeendjes gebruiken omdat iedereen is gaan douchen, dus wil hij dat de douche niet wordt uitgevonden. Dit verhaal past perfect en is zo geschreven dat het bij mijn manier van schrijven past. Ja, het verhaal heeft een open einde, maar dat mag. Noa kan zo een deel twee gaan schrijven: Miriam en Fien gaan terug in de tijd. Complimenten!

Dan heb ik drie eervolle vermeldingen. Ik vond dat ik er eentje extra mocht kiezen, omdat het bijna vierhonderd verhalen waren. Die gaan naar Mila van Witzenburg, Floor Horsthuis en Isabella Ribeiro Pinto Teixeira.'

Heb jij niet gewonnen? Niet getreurd: we hebben al een nieuw verhaal voor je klaarstaan. Maak het verhaal van Marloes Morshuis op de volgende pagina af in Word (max. 500 woorden) en mail het naar stach@lemniscaat.nl onder vermelding van je naam, leeftijd en adres om mee te doen met de schrijfprijsvraag. Niet alleen maak je zo kans op een boekenpakket, het beste verhaal wordt ook nog eens gepubliceerd in de volgende STACH. De wedstrijd is bedoeld voor kinderen tot en met 13 jaar. De deadline is 15 november.

Veel schrijfplezier!

MAAK HET VERHAAL AF VAN...

Marloes Morshuis

In iedereen schuilt een verhalenverteller. Laat je fantasie de vrije loop en voor je het weet kom je met de wildste ideeën! Maak jij dit spannende verhaal van Marloes Morshuis af?

'Ik dacht dat je in Nederland niet kon verdwalen?' Hidde mept met een tak op de bosgrond, alsof die er wat aan kan doen. We zitten op de boomstam waar Yumi net over is gestruikeld en delen de laatste koekjes. De pakjes appelsap die we meekregen, hebben we uren geleden al opgedronken. 'Weet je dat ze dit in Amerika kindermishandeling vinden?' gaat Hidde verder.

'Ja, nu snappen we wel dat jij droppings stom vindt,' zegt Yumi.

'Nee, echt. Volgens mijn moeder stond in een Amerikaanse krant dat ze Nederlandse ouders een beetje gestoord vinden, omdat die het prima vinden om hun kinderen 's nachts in het bos te dumpen en aan hun lot over te laten.'

'Klinkt meer alsof je moeder Hans en Grietje heeft gelezen,' zegt Yumi.

'Jij zou toch de kiezelsteentjes in je zak stoppen?' vraagt ik.

'Knibbel knabbel knuisje... wie knabbelt er aan mijn huisje...' fluistert Yumi.

'Ja, leuk. Zullen we verdergaan?' Hidde springt van de boomstam en hijst zijn rugzak weer op zijn schouders.

'Nee, wacht even,' zeg ik. 'Dan weet ik er ook nog wel een. Mijn moeder vertelde dat haar zaklamp ooit leegliep tijdens een dropping. Het laatste wat ze in het knipperende licht zagen, was een straatnaambordje. Mogen jullie raden wat daarop stond.'

'Road to nowhere!' riep Yumi.

'Wegisweg,' zei Hidde.

'Erger. De Helweg.'

'Jouw moeder heeft echt te veel fantasie,' zei Hidde.

'Ze zwoer dat het waargebeurd is. "En toen hadden we natuurlijk ook nog geen mobiele telefoon!" riep ze.'

Het duistere bos licht op door ons gelach. Als we een euro krijgen voor iedere keer dat onze ouders dat zeggen, waren we nu alle drie miljonair. Toch snap ik mijn moeder wel. Midden in de nacht door een bos lopen is

vast nog veel enger zonder mobiele reddingsboei in je rugzak.

'Hebben jullie ook het gevoel dat de bomen steeds dichterbij elkaar staan?' fluistert Yumi een halfuur later. 'Bijna alsof we in een spiraal lopen en steeds verder het bos ingezogen worden.'

De zaklamp begint te flikkeren.

'Slechte timing, Hidde,' sis ik. 'Doe aan!'

'Ik doe het niet expres, Zara!' Hidde schudt met de lamp. Even flakkert het licht op, dan verdwijnt het helemaal.

Pas als ik het zachte geklik hoor waarmee Hidde de zaklamp weer aan probeert te krijgen, valt me op hoe stil het bos inmiddels is. Uit de struiken klinkt geen geritsel meer, de bladeren hangen onbeweeglijk aan de bomen. Wat nog wel beweegt zijn de haartjes op mijn armen – die gaan overeind staan.

'Zara...' Yumi grijpt mijn arm.

Ik snap wat ze bedoelt, pak snel de telefoon uit mijn rugzak en zet hem aan. Ik weet zeker dat het ons alle drie niets kan schelen dat we de dropping dan verloren hebben. Knalgroene en roze lijnen schieten over het telefoonscherm. Dan wordt het grijs, en niet lang daarna zwart. 'Het lijkt alsof iets onze apparaten verstoort.' Ik tik en tik op het scherm, maar de telefoon is morsdood.

'Een magnetisch veld...' fluistert Hidde. 'We draaien om een zwart gat...'

Tussen de bomen danst een lichtje – en het komt snel dichterbij. Sneller dan ik kan rennen, zelfs als mijn voeten niet aan de grond vastgezogen zouden zitten.

'In zwarte gaten is toch geen licht?' vraagt Yumi. 'Wat is dat dan...?'

Doe mee met de hele klas en maak kans op een scholenpakket!

Op de vorige pagina lees je hoe je meedoet!

BOEKZOEKER...

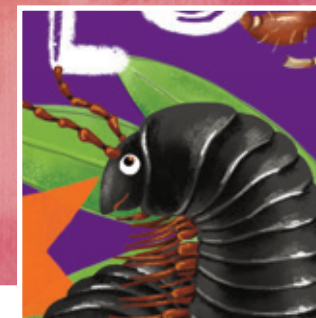
WEET JIJ HET JUISTE BOEK TE VINDEN?

Heb je *STACH* ook van voren tot achteren verslonden? Dan is dit vast geen moeilijke opdracht voor jou... Weet jij uit welk boek dit beeld komt? Vul het antwoord in op de stippellijntjes!

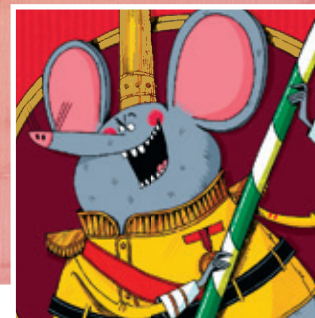
1

.....

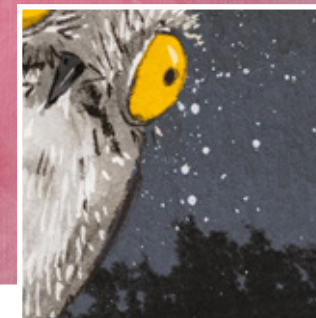
2

.....

3

.....

4

.....

5

.....

6

.....

De antwoorden: 1. Maria's kerstverhaal, 2. De griezeligste kriebelbeestjes, 3. De Notenkraker en de kerststreken van de muizenkoning, 4. Waanzinnige weetjes over wonderlijke wezens, 5. Zuid, 6. Het addressgebied van Slot Theetinga

NIJLPAARD

EEN PRACHTIG RONDE BUIK GLIJDT GLANZEND EN WIEBELEND DOOR HET WATER BIJ ELKE STAP DIE EEN NIJLPAARD MET ZIJN KORTE POTEN NEEMT. ONDERTUSSEN KNORT HIJ LUIDKEELS.

Het is een warme dag en aan de oever van een lange, kronkelende rivier in Mozambique baadt een kudde nijlpaarden in het zonlicht. Veel doen een dutje, een paar liggen languit in de grijze, kleverige modder en weer andere zetten zich af op de rivierbodem om op hun tenen door het gladde, groene water te waden. Hun kleintjes dobberen en ploeteren mee en proberen een goed plekje op de rug van hun moeder te vinden.

Nijlpaarden zijn na olifanten de derde grootste landzoogdieren, en eigenlijk zijn ze veel nauwer verwant aan walvissen. Toch kunnen ze niet onder water zwemmen of ademen; ze houden hun adem in en wandelen of rennen dan over de bodem van een meer of rivier. Wat wel heel ongebruikelijk is: ze kunnen tegelijkertijd zowel boven als onder water communiceren.

1.

Nijlpaarden gebruiken hun stembanden om te 'praten', maar als hun bek onder water zit, komt het geluid door hun neusgaten naar buiten. Boven het wateroppervlak kunnen de andere nijlpaarden de geluiden dan alsnog horen.

2.

Veel van de nijlpaardenberichten worden onder water doorgegeven. Het is een taal die bestaat uit piepjes, gorgels, bromgeluiden en dolfijnachtig geklik. Zolang de oren op hun kop dicht zijn, vangen ze de geluiden op met hun speciaal hieraan aangepaste kaken. Zo kan de groep met elkaar kletsen.

Uit:
Dierentaal en plantenpraat
Gabby Dawnay
& Margaux Samson Abadie
vertaald door Sandra Hessels
€ 19,99 | 112 pag.
verschijnt in november

3.

Voor de langere afstanden hebben ze ook een andere manier van communiceren. Hiervoor gebruiken ze een combinatie van een luchtstoot en een luide brul. Het klinkt als een hoog, tromboneachtig getoeter, gevolgd door een laag keelgebrul. Deze 'toeterbrul' kan een volume van 115 decibel halen (vergelijkbaar met een luide donderslag); dat hoor je 1,6 kilometer verderop nog!

DIT BEN IK! WIE BEN JIJ?

5.

Andere mannetjes vallen hem bij en al gauw vormt het gebrul een soort kettingzaag-symfonie, een luid galmende geluidsexplosie!

4.

Een mannetje slaakt een luide toeterbrul die wordt opgevangen door een andere kudde nijlpaarden verderop in de rivier. Want er komen veel nijlpaardfamilies naar de rivier toe.

HÉ, JIJ DAAR! IK HOOR JE DAAR WEL SPETTEREN! WAT KOM JE DOEN?

6.

Elk mannetje roept op een eigen manier. Als een nijlpaard een stem hoort die hij herkent, zal hij antwoorden met een zachtere, vriendelijke toeterbrul.

7.

Als de stem niet bekend is, is de reactie sneller, luider en urgenter. Het kan zijn dat het nijlpaard vervolgens op een geurige wijze zijn territorium markeert...

8.

Want nijlpaarden communiceren ook met lichaamstaal. Een flinke scheet die de billen laat trillen flappert dreunend uit het brede achterste van het nijlpaard, en brengt een hele lading poep mee die overal wordt verspreid. Een betere manier om anderen op een afstand te houden is er niet!

BLIJF JIJ MAAR IN JE EIGEN TERRITORIUM!

GRATIS

Heksenkind

tekenen met

Linde
& Faas
Sophie
Pluim

SCHRIJF
WEDSTRYD

STACH

De GROTE
GRIEZELIGE
KRIEBELBESTJES
QUIZ

DE
NOTENKRAKER
EN DE KERSTSTREKEN
VAN DE MUIZENKONING

WWW.LEMNISCAAT.NL

Deze STACH wordt u aangeboden door

8 713791 087120